

ជានិយ្ញម — លខេម្ពកប៊ែរ

បន្ទាប់ពីសម្ព័ន្ធជាតិរដ្ឋ: គាត់នឹងប្រព្រឹត្តតាមការកំណត់បន្ទាប់

Jeff Pippenger

2026-03-20

ដានីយ៍លេខ ១១ ខ ២៤

កំណត់សម្គាល់អំពីរយៈពេលដែលរួមហាហ្វតាន់នឹងគ្រប់គ្រងយ៉ាងអធិបតេយ្យ
ដោយប្រព្រឹត្តិការណ៍ «ពលរដ្ឋ»។ ក្នុងការអនុវត្តតុលាការ «ពលរដ្ឋ» មួយតំណាងឲ្យ
៣៦០ ឆ្នាំ ហើយឆ្នាំទាំងនោះបានចាប់ផ្តើមនូវសមរភូមិទី៣ដងនៃលុបបំបាត់
បំផុតក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្របុរាណ គឺសមរភូមិអាក្រក់បំផុត នៅឆ្នាំ ៣១ មុន គ.ស។
មានសមរភូមិទី៣ដងនៃទ្រង់ដែលមានទំហំធំជាង
និងមានយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់សម្រួលជាង
ប៉ុន្តែអាក្រក់បំផុតជាសមរភូមិទី៣ដងនៃទ្រង់ដែលមាននិមិត្តសញ្ញាខ្ពស់បំផុត
ដោយសារការពាក់ព័ន្ធរបស់ ម៉ាក អង់តូនី និង កុលអេហ្វហ្វ។
វាមានសារៈសំខាន់ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រសង្គ្រាមក្នុងគ្រឹះការងាររដ្ឋបាលរបស់ជញ្ជាំងប៊ីរ៉ូឡាំង
ក្នុងការបំពេញដានីយ៍លេខ ១១:៤០ និងអត្ថបទនៃ 9/11 ក្នុងការបំពេញរយៈពេល: ១៨; ដុប៊ីត
នៃពេលវេលាជាមុនសម្រាប់សម្រួលប្រវត្តិការណ៍ប្រវត្តិសាស្ត្រដើមបំបាត់ព្រះបន្ទូលពុទ្ធិ
ករណ៍របស់ទ្រង់ ទ្រង់ផ្ទុះចូលនោះតាមរបៀបដែលអាចទាក់ទាញការយកចិត្តទុកដាក់ពីទស្សនៈ
សន្តិកម្មនៃបំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។

ហើយបន្ទាប់ពីសម្ព័ន្ធជាតិរដ្ឋដែលបានផ្ទេរជាមួយនឹងគាត់
គាត់នឹងប្រព្រឹត្តតាមការកំណត់បន្ទាប់; ដុប៊ីតគាត់នឹងឡើងមក
ហើយនឹងក្លាយជាខ្ពស់ដោយមានបុរាណវត្ថុក្នុង
គាត់នឹងចូលទៅដោយសុខសានុត សូម្បីតែដល់តំបន់សម្បូរបែបបំផុតនៃភូមិរដ្ឋ;
ហើយគាត់នឹងផ្ទេរអំពីបុព្វបុរសរបស់គាត់មិនបានផ្ទេរ
ឬទាំងបុព្វបុរសនៃបុព្វបុរសរបស់គាត់ផង;
គាត់នឹងចែកចាយក្នុងចំណោមពួកគេនូវរបស់ដែលបានរឹបអូស ទ្រព្យបុរាណ
និងទ្រព្យសម្បត្តិ; មន្ត្រីហើយ
គាត់នឹងរៀបចំគំនិតកលលុបបំបាត់គាត់ទាំងនឹងបន្ទាយម៉ាម៉ូនទាំងឡាយ
សម្រាប់មួយរយៈកាល។ ដានីយ៍លេខ 11:23, 24។

អ៊ុយរ៉ាយ៉ា សូម្បីតែ បញ្ចប់ការសង្កេតរបស់គាត់អំពីសម្ព័ន្ធជាតិរដ្ឋ និងពួកម៉ាកាបេ
ក្នុងខនីម្ពកប៊ែរ ដោយអធិប្បាយអំពីបុរាណវត្ថុក្នុងនៃក្នុងខននោះ។

«នៃពលរដ្ឋ: ជនជាតិរដ្ឋនៃបុរាណវត្ថុក្នុងមួយ
ហើយបានចាប់ផ្តើមប្រវត្តិសាស្ត្រដោយកលលុបបំបាត់ ឬដោយកលលុបបំបាត់
ដូចដែលពាក្យនោះបញ្ជាក់។ ហើយចាប់ពីចំណុចនេះ
ពួកគេបានឡើងទៅដល់កំពូលអំណាចនៃពួកគេសម្រាប់ចេញនៃពលរដ្ឋ
ដោយការឡើងកម្រិតមួយយ៉ាងថ្លៃថ្លា និងរហ័ស។»

«[បានដកស្រង់ខនីម្ពកប៊ែរ]»

«របៀបធម្មតា ដោយបុរាណវត្ថុនានា មុនសម័យក្រុងរ៉ូម
បានចូលកាន់កាប់ខនីម្ពកប៊ែរនិងដឹងពីសម្បូរបែប នោះគឺតាមរយៈសង្គ្រាម

និងការឈ្នះយក។ ឥឡូវនេះ ក្រុងរ៉ូមត្រូវបានផ្ទេរឱ្យអ្វីមួយ ដដែលបុព្វបុរសទាំងឡាយ
ឬបុព្វបុរសនៃបុព្វបុរសទាំងឡាយ មិនដដែលបានផ្ទេរឱ្យឡើយ
គឺទទួលបានការបន្តថែទាំទីទាំងនេះតាមមធ្យមហោសសនុតិវិធី។ ទំនៀមមួយ
ដដែលមិនផ្តល់ឱ្យមានពីមុនមក ឥឡូវនេះត្រូវបានចាប់ផ្តើមឡើង
គឺស្ថិតចេតនាទាំងឡាយបានទុករាជាណាចក្ររបស់ខ្លួនជាមរតកដល់ជនជាតិរ៉ូម។
តាមរបៀបនេះ ក្រុងរ៉ូមមានចូលកាន់កាប់ខេត្តធំៗជាច្រើន។»

«ហើយអស់អ្នកដដែលដូចនេះបានស្ថិតនៅក្នុងរោងអំណាចគ្រប់គ្រងរបស់ទីក្រុងរ៉ូម
ក៏បានទទួលបុរេយោជន៍មិនតិចពីការនោះដែរ។
ពួកគេត្រូវបានប្រព្រឹត្តដោយសេចក្តីសប្បុរស និងដោយភាពអត់ឱន។
វាប្រៀបដូចជាមានការចែកចាយយកឈ្នួលឡើយ និងទុរព្យបុលនៃឈ្នួលដល់ពួកគេ។
ពួកគេត្រូវបានការពារពីសត្រូវរបស់ខ្លួន ហើយបានសម្រាកក្នុងសន្តិភាព
និងសុវត្ថិភាព ក្នុងរោងឆក្រវិលអំណាចរ៉ូម។»

«ចំពោះផ្នែកចុងក្រោយនៃឧបទ្វីបនេះ ប៊ីសុសព នយោបាយ
ឲ្យនូវគំនិតអំពីការរៀបចំតម្រូវទុកជាមុនពីបន្ទាយរឹងមាំទាំងឡាយ
ជំនួសឲ្យធុរ្យវិប្បដាននឹងវា។
នេះជាអ្វីដែលពួករ៉ូមបានផ្ទេរឱ្យពីបន្ទាយរឹងមាំនៃទីក្រុងមានភ្នំប្រាំពីរបស់ពួកគេ។
"សូមប្រើប្រាស់គ្រួសារ"; ដោយឥតសង្ស័យ នោះគឺជាគ្រួសារព្យាករណ៍ ៣៦០ ឆ្នាំ។
តើឆ្នាំទាំងនេះត្រូវរាប់ចាប់ពីចំណុចណា? បុរេហ្វែនជាចាប់ពីព្រឹត្តិការណ៍ដែលត្រូវបាននាំមក
ក្នុងយុទ្ធនៃក្នុងឧបទ្វីបនៃបន្ទាប់»។ Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 272,
273.

សូមឆ បន្តតទៅទៀត ហើយកំណត់ថា សង្គមរ៉ូមអាក់ទីមួយ នៅឆ្នាំ 31 មុន គ.ស.
ជាចំណុចចាប់ផ្តើមសម្រាប់រយៈពេលបីរយហុកសិបឆ្នាំ។ បន្ទាប់ពីដកស្រង់ឧទ្ទិសប្រាំ
សូមឆបានចូលដៃដូចតទៅនេះ។

«តាមរយៈខទី 23 និង 24
យើងត្រូវបាននាំចុះមកដល់ខាងនេះនៃសេចក្តីសង្ខេបព្រឹត្តិយុទ្ធនៃពួកយូដា និងពួករ៉ូម នៅឆ្នាំ
161 មុន គ.ស. ដល់សម័យដែលរ៉ូមបានទទួលអំណាចគ្រប់គ្រងជាសកល។
ខណៈដែលស្ថិតនៅចំពោះមុខយើងឥឡូវនេះ
បង្ហាញឲ្យយើងឃើញយុទ្ធនាការដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់មួយប្រឆាំងនឹងស្ថិតចេតនាភាគខាងត្បូង
គឺអហេស៊ីប ហើយការកើតឡើងនៃសមរភូមិដ៏សំខាន់មួយរវាងកងទ័ពធំៗ
និងខ្ពង់ខ្ពស់ពួកវា។
តើហេតុការណ៍ដូចទាំងនេះបានកើតឡើងក្នុងបុរេត្ថិសាស្ត្ររបស់រ៉ូម
បុរេហ្វែននៅពេលនោះឬ? — ពិតជាបានកើតឡើងមែន។
សង្គមរ៉ូមនោះគឺជាសង្គមរ៉ូមរវាងអហេស៊ីប និងរ៉ូម;
ហើយសមរភូមិនោះគឺជាសមរភូមិអាក់ទីមុំ។ សូមឲ្យយើងពិនិត្យមើលដោយសង្ខេប
អំពីកាលៈទេសៈដែលបាននាំឲ្យមានជម្លោះនេះ។»

«អាន់តូនី, អូហុតុសទុស សេស្តា និង លីវីឌុស បានបង្កើតសម្ព័ន្ធអំណាចត្រីភាគី
ដែលបានស្ថាបនាឡើងសង្គមស៊ីវិលចំពោះមរណភាពរបស់ យូលីយុស សេស្តា។ អាន់តូនីបន្ត
បានក្លាយជាបុរសម្នាក់ដែលប្រឆាំង អូហុតុសទុស ដោយរៀបការជាមួយបងស្រីរបស់គាត់ គឺ
អុកតាវីយ៉ា។ អាន់តូនីត្រូវបានបញ្ជូនទៅប្រទេសអេស៊ីប
ដើម្បីបំបាត់ពួកក្រុងការដុលាគីហាល
ប៉ុន្តែគាត់បានផ្តល់ទៅជាជនរងគ្រោះនៃប្រព័ន្ធកល និងមនោរម្យភាពរបស់

កុលអេហ្សាតុរា មហាកុសត្វិអសើបដលេលិចលង់កុនុងអំពើពុករលួយ។
គណៈហង្សលេតាត់ហានកើតមានចំពោះនាង មានកម្ពុលាំងខ្ពស់ដល់ចុនាក់
ទីបំផុតតាត់ហានចូលខាងផលបុរយោជន៍របស់អសើប បដិសធម៌វិយារបស់ខ្លួន គឺ
អុកតារៀ ដើម្បីបិទគាបចិត្ត កុលអេហ្សាតុរា បុគ្គលខត្តមួយក្រុមមួយទៅឲ្យនាង
ដើម្បីបំពេញចិត្តលោភលន់របស់នាង បុរាណជ័យជម្ពូនៈនោះ អាទ្ទិចសង់ផ្សាយ
ជំនួសឲ្យនរោទីកុរុដ្ឋម ហើយកុនុងរបៀបផ្សេងៗទៀត
ហានបុរមាថបុរាជជន្មយ៉ាងខ្ពស់ ដល់ចុនាក់ អូហុតុសុទ្ធស មិនមានការលំហកអ៊ីសោះ
កុនុងការដឹកនាំពួកគេឲ្យចូលរួមដោយអស់ពីចិត្តកុនុងសង្គត្តាមបុរាណនឹងសត្វរនៃ
បុរេសេរបស់ពួកគេបួន៖ តាមរូបរាងខាងក្រៅ
សង្គត្តាមនេះគឺបុរាណនឹងបុរេសេអសើប និង កុលអេហ្សាតុរា; ប៉ុន្តែតាមការពិត
វាគឺបុរាណនឹង អាន់តូនី ដលេឡាននេឈរនោះជាបុរមុខនៃកិច្ចការរបស់អសើប។
ហើយមូលហេតុពិតនៃមូលហេតុរបស់ពួកគេ នោះគឺ ដូចដលេ Prideaux ហាននិយាយថា គេ
មាននរណាម្នាក់កុនុងចំណោមពួកគេទាំងពីរអាចពេញចិត្តនឹងត្រឹមត្រូវពាក់កណ្តាល
នៃកុរុកុរុមហានឡើយ; ដុបិតកុរុកុរុកុរុ លើខ្ពស់
ត្រូវបានដកចេញពីសម្ព័ន្ធអំណាចគ្រឹះភាគីហើយ
នោះរឿងនេះកើតឡើងសំរាប់ពួកគេទាំងពីរ
ហើយដោយសារមុនៗហានតាំងចិត្តថានឹងកាន់កាប់ទាំងមូល
ពួកគេក៏បានទម្លាក់គ្នាបំបែកបាក់នៃសង្គត្តាម
ដើម្បីបិទបិទដើមយកការកាន់កាប់នោះ»។ Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 273.

តាមន័យព្យាករណ៍ សមរភូមិ Actium កំណត់សម្គាល់អំពីច្បាប់ថ្មីនៃអាទិត្យ
ព្រោះវាគឺជាឈ្មោះនៃការឈ្នះលើកទីបីនៃឧបសគ្គភូមិសាស្ត្រទាំងបី ដល់ហានបង្កកើត
“អធិបតេយ្យភាពសកល” របស់រ៉ូមហាន ដូចដលេ Smith ហានពិពណ៌នា។
ដូចគ្នានឹងរ៉ូមហានដង្កែ
គឺនោះពេលឧបសគ្គទីបីរបស់រ៉ូមហានបណ្តេញចេញពីទីកុរុដ្ឋម នោះ
“អធិបតេយ្យភាពសកល” របស់រ៉ូមហានចាប់ផ្តើមនៃឆ្នាំ 538។
សាក្សីទាំងពីរនោះសំដៅទៅលើច្បាប់ថ្មីនៃអាទិត្យ នៅក្នុងន័យ
និងពេលវេលាសម័យទំនើបឈ្នះលើទាំងនគរទីបុរាណ និងទីបុរាណ
នៃព្យាករណ៍ព្រះគម្ពីរ ហើយដោយធុរៈវិជ្ជាជន្មនេះ
វាក៏ឈ្នះលើឧបសគ្គទីបីរបស់ខ្លួនផងដែរ ដូចនេះហានបង្កកើត
“អធិបតេយ្យភាពសកល” សម្រាប់រយៈពេលស័ក្តិសិទ្ធិនៃមិត្តភាព។

ហើយមានមាត់មួយត្រូវបានប្រទានដល់វា សម្រាប់និយាយពាក្យផ្សេងៗ និងពាក្យបុរាណព្រះ;
ហើយអំណាចត្រូវបានប្រទានដល់វា ឲ្យបន្តការរបស់វាអស់រយៈពេលស័ក្តិសិទ្ធិនៃវិរាណៈ
13:5

រ៉ូមបុរាណនឹងអេហ្សាតុរា

ចលនាព្យាករណ៍នៃសង្គត្តាមរបស់ អូហុតុសុទ្ធស នឹង បុរាណនឹងអេហ្សាតុរា និងកុលអេហ្សាតុរា
ត្រូវបានជំរុញដោយការបះបោររបស់ ម៉ាក អាន់តូនី
ហើយដោយសារតែសេចក្តីចាំបាច់ខាងព្យាករណ៍ ចលនាព្យាករណ៍ទាំងនោះ
ត្រូវតែត្រូវបានឱ្យចលនាព្យាករណ៍ដល់ត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងក្រុមប្រឹក្សាអាទិត្យ។

នោះអាចទីអ៊ីរ៉ូមហានយកឈ្នះអេហ្សាតុរា
ជាអំណាចមួយដល់កើតឡើងពីសម្ព័ន្ធភាពរវាងបុរសបះបោរមុនៗ

និងសុត្រិមិនបរិសុទ្ធមុនាក់។ សម្បជ័នុធភាពរាង អានតូនី និង កុលអៀហតុរា
គឺជាការរួមបញ្ចូលគុណនៃសាសនាចក្រ និងរដ្ឋប្ប។ នៅអាក់ទីអ៊ីរ៉ូមរបស់ អូហុតុសុទ្ធិន
បានយកឈ្មោះអំណាចមួយដដែលតំណាងដោយការរួមផ្សំមិនបរិសុទ្ធនៃសាសនាចក្រ
និងរដ្ឋប្ប។

រូបសំណាកនៃស្រុកវិហារ

កុលអៀហតុរាតំណាងឲ្យព្រះវិហារមួយដដែលបានពុករលួយ ហើយសហការជាមួយអង្គតូនី
ដដែលជានិមិត្តរូបនៃទីក្រុងរ៉ូម។ កុលអៀហតុរាជាអ្នកគ្រប់គ្រងលើទំនាក់ទំនងរបស់ពួកគេ
ដូចដដែលអ៊ីរ៉ា អូមីដ បានតំណាងឲ្យ នៅពេលដែលគាត់បានចូលដៃថា អង្គតូនី
«បានផ្តល់កំណត់ត្រាជនរងគ្រោះដល់ឧបាយកល និងមនុស្សស្រីរបស់កុលអៀហតុរា
មហាកុសត្រីអហេស៊ីបដ៏ថ្លៃថ្លាទាប»។ សម្បជ័នុធភាពរាងព្រះវិហារ និងរដ្ឋប្ប ដដែលអង្គតូនី
និងកុលអៀហតុរាតំណាងឲ្យនោះ បានកំណត់អត្តសញ្ញាណកុលអៀហតុរាថាជាអំណាចដដែល
គ្រប់គ្រងនៅក្នុងទំនាក់ទំនងនោះ; ដូច្នេះ ការរួមបញ្ចូលគុណរាងព្រះវិហារ និងរដ្ឋប្ប
ដដែលគួរមានតំណាងដោយទំនាក់ទំនងរបស់ពួកគេ
សរុបតាមនិយមន័យនៃរូបសំណាករបស់ស្រុកសាហារ—ដដែលជាការរួមបញ្ចូលគុណរាងព្រះវិហារ
និងរដ្ឋប្ប ដោយសុត្រិជាអ្នកគ្រប់គ្រងក្នុងទំនាក់ទំនងនោះ។
អាក់ទីអ៊ីរ៉ូមជាគំរូជាមុននៃច្បាប់ថ្មីនៃអាក្រិក្យដដែលនឹងមកដល់ក្នុងពេលឆាប់ៗ។

អូហុតុសុទ្ធី តំណាងឲ្យអំណាចសម្បជ័នុធភាពដដែលនឹងយកឈ្មោះលើសហរដ្ឋអាមេរិក
នៅពេលច្បាប់ថ្មីនៃអាក្រិក្យដដែលជិតមកដល់។ ម៉ាក អានតូនី
គឺជាស្រីដែលខាងសាធារណរដ្ឋរបស់ស្រុកមហិច្ឆតាពិជនៃដី ហើយ កុលអៀហតុរា
គឺជាស្រីដែលខាងប្រតិបត្តិការ អានតូនី និង កុលអៀហតុរា មករួមគ្នា
ហើយនិយាយដូចជានាគ នៅពេលច្បាប់ថ្មីនៃអាក្រិក្យដដែលជិតមកដល់។ ទាំងកុលអៀហតុរា
និង អានតូនី សុទ្ធជាជននិមិត្តសញ្ញានៃអំណាចនាគ
ហើយនៅពេលដែលពួកគេបានរួមគ្នាជាមួយគ្នាយ៉ាងពេញលេញនៅច្បាប់ថ្មីនៃអាក្រិក្យ
នោះពួកគេនិយាយដូចជានាគ។

នាគ

ទាំងក្រិក និងអហេស៊ីប ក្នុងន័យទំនាយ សុទ្ធជាតំណាងឲ្យអំណាចនាគ
ហើយអង្គតូនីក៏តំណាងឲ្យអំណាចនាគដែរ។ ក្នុងដានីយ៍លែ ជំពូក ១១
អហេស៊ីបជាភាគខាងត្បូង ហើយក្រិកជាភាគខាងលិច។ អហេស៊ីបគួរមានពុទ្ធិមេទី១
កាន់កាប់ បន្ទាប់ពីគេរបស់អាឡិចសានដ៍រ គួរមានបង្អែកជាបួនភាគ។ បន្ទាប់មក
ពុទ្ធិមេទី១ បានកុលាយជាស្រីចង្អុលទំនាយទីមួយនៃភាគខាងត្បូង ហើយកុលអៀហតុរា
គឺជាអ្នកគ្រប់គ្រងពុទ្ធិមេយចុងក្រោយនៃអហេស៊ីប។ ពុទ្ធិមេ កើតនៅម៉ាស៊ីដូន
ជាទីកន្លែងកំណើតរបស់អាឡិចសានដ៍រមហា។

ម៉ាស៊ីដូន ស្ថិតនៅភាគខាងជើងនៃប្រទេសក្រិក ហើយអះអាងថា
ដើមកំណើតបុព្វបុរសរបស់ពួកគេមកពីប្រទេសក្រិក។
រដ្ឋប្ប-ទីក្រុងក្រិកនៅភាគខាងត្បូងមានចាត់ទុកជនម៉ាស៊ីដូនថា
មានលក្ខណៈព្រៃផ្តុះផ្តាច់ពួកហាលេននិយមនៅភាគខាងត្បូងនៃប្រទេសក្រិក។
ម៉ាស៊ីដូនជាបបរជានិយម ហើយរដ្ឋប្ប-ទីក្រុងនៅភាគខាងត្បូង (poleis) ដូចជា អាថនៃ
ស៊ីរ៉ាគូ ថែបេ ក្រិនថូស ជាដើម ស្ថិតនៅភាគខាងត្បូង និងភាគកណ្តាលនៃប្រទេសក្រិក

ព្រមទាំងកោះនានានៅសមុទ្រអហេស។ poleis
ទាំងនេះជាព្រឹកញាប់មានរបបប្រជាធិបតេយ្យ របបអភិជននិយម ឬរបបចម្រុះ
ខណៈដែលម៉ាសដ្វេនជាប្រហជាតិយមកណ្តាលភូមិភាគ ដែលមានរាជវង្សស៊ីងម៉ាមួយ
(Argeads)។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ពួកគេទាំងអស់សុទ្ធជាជាពួកហាលេនេនិយម
ហើយនៃពេលវេលាមានចូលមកក្នុងបុរេត្ថិសាស្ត្រ ពួកគេហៅពួកហាលេនេនិយមថា
ក្រិក។ កុលអ្នកហត្ថា ជាអ្នកគ្រប់គ្រងចុងក្រោយនៃរាជវង្សសុត្រូមេ
ដែលតំណាងឱ្យកុលសម្ព័ន្ធជាតិយមនៃគ្រាខាងជើងរបស់ជនក្រិក
មកពីតំបន់ម៉ាសដ្វេន ឬភាគខាងជើងនៃប្រទេសក្រិក។

សុតចេនទ្រិសខាងត្បូង

នាងកុលអ្នកហត្ថាជាអធិបតេយ្យចុងក្រោយនៃរាជាណាចក្រប៉ូតូឡូមេ
ដែលបានចាប់ផ្តើមជាមួយប៉ូតូឡូមេទី១
នៃពេលដែលរាជាណាចក្ររបស់អាឡិចសាន់ដ័រ គ្រូហានបង្កើតជាប្អូន។
នៃក្នុងសម័យភូមិភាគទីបួន រាជាណាចក្រប៉ូតូឡូមេ ដែលជាសុតចេនខាងត្បូងតាមន័យពិត
បានឈានដល់ទីបញ្ចប់របស់វា។ សុតចេនខាងត្បូងបន្ទាប់នឹងជាអហេស៊ីបខាងវិញញាណ
ដែលគ្រូហានតំណាងដោយហាងអនេក្រិច ក្នុងបុរេត្ថិសាស្ត្របដិវត្តន៍ហាង។

ហើយសាកសពរបស់ពួកគេនឹងដកនៅលើផ្ទៃដីក្នុងដីធំ
ដែលខាងវិញញាណគ្រូហានហៅថា សូដុម និងអស៊ីពុទ្ធ
ជាកន្លែងដែលព្រះអម្ពចាស់របស់យើងក៏គ្រូហានឆ្កាងផងដែរ។ វិវរណៈ 11:8។

អស៊ីបតាមន័យពិត គឺជាសុតចេនទ្រិសខាងត្បូងតាមន័យពិត
ដោយពាក់ព័ន្ធនឹងការបង្កើតអាណាចក្ររបស់អាឡិចសាន់ដ័រ ប៉ុន្តែ អស៊ីបខាងវិញញាណ
គ្រូហានតំណាងថាជាសុតចេនទ្រិសខាងត្បូង ដោយសារគុណកុខណៈពុយាករណ៍របស់អស៊ីប
មិនមែនដោយទិសដៅតាមន័យពិតឡើយ។

ខាងត្បូង និង ខាងលិច

ដោយសារកុលអ្នកហត្ថាជាអ្នកគ្រប់គ្រងប៉ូតូឡូមេអធិបតេយ្យចុងក្រោយនៃរាជាណាចក្រនោះ
តាមន័យទំនាយ នាងជាអធិបតេយ្យភោគ គឺ ក្រិក (ខាងលិច) និង អស៊ីពុទ្ធ (ខាងត្បូង)
ខណៈដែល សុតចេនខាងត្បូងបន្ទាប់ ហើយបន្ទាប់មកជាសុតចេនខាងត្បូងខាងវិញញាណ
នឹងជាប្រទេសហាង ដែលក៏ជាអធិបតេយ្យភោគផងដែរ ដូចដែលគ្រូហានតំណាងនៅក្នុង
វិវរណៈ ១១ ថាជា អស៊ីពុទ្ធ និង សូដុម។ ការប្រព្រឹត្តអសីលធម៌របស់សូដុម
សុបត្តនានឹងការប្រព្រឹត្តអសីលធម៌របស់កុលអ្នកហត្ថាខាងលិច
ហើយកុលអ្នកហត្ថាខាងត្បូង សុបត្តនានឹងអធិជនឱ្យនិយមរបស់អស៊ីពុទ្ធ។
ធម្មជាតិទ្រភោគរបស់សុតចេនខាងត្បូងតាមពុយញ្ជនៈចុងក្រោយ
បានសុបត្តនានឹងសុតចេនខាងត្បូងខាងវិញញាណដំបូង។

សង្គ្រាមនៃអាក័ទីអ៊ូម គឺជាសម្ព័ន្ធមិនបរិសុទ្ធជាងនាគរបស់អាន់តូនីន្ទ្រឹម
និងនាគរបស់កុលអ្នកហត្ថាខាងត្បូង និងខាងលិច។ អាន់តូនីន្ទ្រឹម និងកុលអ្នកហត្ថា
តំណាងឱ្យពួកជំនុំមួយ និងរដ្ឋប្រមួយ ដូច្នេះ ការឈ្នះអាក័ទីអ៊ូមដោយអ្នកសុទ្ធសន្ទ្រឹម
តំណាងឱ្យការយកឈ្នះមួយ ដល់រដ្ឋមានជ័យជម្នះលើសហភាពទ្រភោគមិនបរិសុទ្ធ
ដែលជាប្រភេទតំណាងនៃប្រសត្តិ។ បរិយាយសិប្បនាំក្រោយមក ក្នុងការបំពេញដានីយ៍លៃ
11:24 ក្នុងសុតដ៏ទៃនៃបង្កើតក្រុមជាខាងកើត និងខាងលិច

ដោយទុកសុភវិនិច្ឆ័យនៃខាងលិច ហើយផ្តល់សិទ្ធិបុរសនិម្មិតខាងកើត។
ការយកឈ្នះខាងត្បូង និងខាងលិច បានជាបុរសទេតំណាងនៃការបង្កើតខាងកើត
និងខាងលិច បន្ទាប់ពី "ពលេវលេ" មួយនៃប្រយោគសិបឆ្នាំ
នៃក្នុងសង្គមអាក្រក់ទីមួយ។ ក្នុងការជួបបុរសមុនមួយ
អាន់តូនីយ៉ូបុរសគ្រប់រូបខាងកើត ហើយអ្នកសុទ្ធសហស្សខាងលិច ដូចនេះ
អាក្រក់ទីមួយបាននាំខាងកើត និងខាងលិចមកជាមួយគ្នា ប៉ុន្តែគេរត់តែម្តង "ពលេវលេ"
មួយប៉ុណ្ណោះ។

៣១ មុនគ.ស. និង ៣៣០

ព្រះយស្ទ៊ែរតែងតែបង្ហាញចុងបញ្ចប់ដោយដើមកំណើត ដូចនេះ
ការឈ្នះនៃអាក្រក់ទីមួយ ក្នុងឆ្នាំ 31 មុន គ.ស.
ជារូបសញ្ញាបង្ហាញពីការបង្កើតក្រុងក្រុងទៅជាខាងកើត និងខាងលិច ក្នុងឆ្នាំ 330។
អាក្រក់ទីមួយ ក្នុងឆ្នាំ 31 មុន គ.ស. គឺជាអាល់ហ្គាន់អ៊ែមហេតា ក្នុងរយៈពេល 360 ឆ្នាំ
ដែលបានបញ្ចប់នៃឆ្នាំ 330។ ទាំងឆ្នាំ 31 មុន គ.ស. និងឆ្នាំ 330
សុទ្ធជាការបង្ហាញពីច្បាប់ចុងអែទីក្យដដែលនឹងមកដល់ក្នុងពេលឆាប់ៗនេះ
ដូចដែលគួរឲ្យបានតំណាងនៃក្នុងខេត្តបំប៉នមួយ និងខេត្តស៊ីប៊ីមួយ នៃដៃនិយ័ត ជំពូក
១១។

និមិត្តសញ្ញាមួយទៀត

អាន់តូនីយ៉ូនីយ៉ូ ដែលបានចូលសម្ព័ន្ធជាមួយកុលអ្នករាជានិមិត្តខាងត្បូង
និងនិមិត្តខាងលិច
តំណាងឲ្យសម្ព័ន្ធភាពបីជាន់មួយនៃក្នុងសហភាពពីរជាន់របស់រូបសត្វសាហារ។
ឈើឆ្កាងក៏សរុបគ្នាជាមួយច្បាប់ចុងអែទីក្យ ហើយដូចនេះផងដែរ ជាមួយអាក្រក់ទីមួយ
និង 330។ នៃឈើឆ្កាង សហភាពពីរជាន់រវាងសាសនាចក្រ និងរដ្ឋ
គួរឲ្យបានតំណាងដោយពួកយូដា (សាសនាចក្រដែលបានខូចប៉ះពាល់) ដែលបានរួមដៃជាមួយរ៉ូម
(រដ្ឋ) ដើម្បីបិទសម្រាប់ព្រះគ្រីស្ទ។ ភាគីទីបីនៃក្នុងសហភាពនៃឈើឆ្កាង
គួរឲ្យបានតំណាងដោយហាហាស ជាព្រះគ្រីស្ទកុលដៃកុលាយមួយ
ដែលឈ្មោះរបស់គាត់មានន័យថា «កូនបុរសនៃព្រះវរបិតា»។ តាមនិមិត្តសញ្ញា
ហាហាសគឺជាពុយាការីកុលដៃកុលាយមួយ
នៃពេលប្រៀបធៀបនឹងព្រះគ្រីស្ទជាពុយាការីពិតៗរួមគឺអាន់តូនី
ហើយកុលអ្នករាជានិមិត្តខាងត្បូង និងនិមិត្តខាងលិច តំណាងឲ្យពួកយូដា និងហាហាស។
ឈើឆ្កាងក៏សរុបគ្នានឹងអាល្លឺម៉ានដែលបានកើតឡើងផងដែរ ដែលនាំទីនោះ
ការផ្ទេររឿងគឺស្ថិតិអំពីថា នរណាជាពុយាការីពិត ឬពុយាការីកុលដៃកុលាយ។ នៅពេលនោះ
ពុយាការីកុលដៃកុលាយគឺជានិមិត្តសញ្ញាទូរគោតមួយ ដែលមានពួកពុយាការីរបស់ហាល
និងពួកបូជាចារ្យនៃព្រះយេស៊ូ។ ហាលគឺជាព្រះបុរសមួយអង្គ
ហើយពួកបូជាចារ្យនៃព្រះយេស៊ូតំណាងឲ្យអាល់ហ្គាន់ ជាព្រះស៊ីមួយអង្គ។ នៃឈើឆ្កាង
ពួកយូដាគឺអាល់ហ្គាន់ ជាព្រះស៊ី ហើយហាហាស
ដែលជារូបកុលដៃកុលាយនៃបុរសនៃទុក្ខខវេទនា គឺជាព្រះបុរសហាល។

កុលអ្នករាជានិមិត្តខាងត្បូង និងមហាកុសត្វនៃភាគខាងលិចផងដែរ។
អាន់តូនីយ៉ូបុរសភាពនៃក្រុងរ៉ូម ដែលជាផ្ទះកែច្នៃសម្ព័ន្ធអ្នកដឹកនាំប្រៀបដែលបានស្របច

ថានឹងសងសឹកចំពោះការផ្ទុយនឹងយុត្តិធម៌។
ការស្តាប់របស់យុត្តិធម៌ដោយប្រុងប្រយ័ត្នមុនបើ កន្ទុលដែ
តំណាងឲ្យប្រុងប្រយ័ត្នសាហាវរបស់អំណាចសម្បត្តិច្បាប់នៃឆ្នាំ 1798
ដើម្បីបំបាត់ក្រុមខ្មៅស្រស់នៃ ដានីយ៉ែល 11។ អូហ្សូស្តូន នៅអាក្រីអុំ
តំណាងឲ្យការពុលរលួយរបស់សាហាវនោះ។ ប្រុងប្រយ័ត្ននោះគួរឲ្យមានការពុលរលួយនៃពេលវេលាអង់គ្លេស
និងកុលស្វែប៊ាតុរស្តាប់។ អង់គ្លេស
និងកុលស្វែប៊ាតុរតំណាងឲ្យប្រុងប្រយ័ត្ននៃស្តុកសាហាវនៃសហរដ្ឋអាមេរិក
ដល់ជាអង្គភាពទំនាយបីផ្សេងទៀត មានសមាសភាពដោយស្តុកសាហាវពីផ្នែកនៃដី
និងសុនដៃពីរបស់វា។ អង់គ្លេសជាមួយផ្សេងទៀត ហើយកុលស្វែប៊ាតុរតំណាងឲ្យពីរផ្សេងទៀត។
មិនថាជាក្រុមរបស់អង់គ្លេស ឬអេស៊ីប និងក្រុមរបស់កុលស្វែប៊ាតុរក៏ដោយ
ពួកវាស្តាប់ជាមួយគ្នានៅពេលចាប់ផ្តើមអាទិត្យចូលជាធរមាន
នៃពេលវេលាគ្រប់រូបមួយនៃទំនាយព្រះគម្ភីរដល់ទីបញ្ចប់។ តាមន័យទំនាយ
កុលស្វែប៊ាតុរក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយអង់គ្លេស
គឺជាការលាយបញ្ចូលគ្នានៃយុទ្ធសាស្ត្រសាសនា និងយុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋប
ដោយយុទ្ធសាស្ត្រសាសនាស្តង់ដារ និងគ្រប់គ្រងយុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋប។

មរណភាពទីពីរ ដល់មានបង្ហាញជាប្រសព្វ

នៃកម្មវិធីការពុលរលួយមួយផ្សេងទៀត ទំនាក់ទំនងរបស់ Cleopatra ជាមួយ Julius
Caesar និង Marc Antony តំណាងឲ្យពីរពេលវេលានៃនយោបាយសាសនាចក្ររបស់ Cleopatra
ស្ថិតក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយនយោបាយរដ្ឋបរបស់ចក្រភពរ៉ូម។ នាងគួរឲ្យមាន Julius
បោះបង់ចោលនៃឆ្នាំ 1798 ក្នុងការស្តាប់ជានិមិត្តរូបលើកដំបូងរបស់នាង
ដើម្បីបំបាត់ក្រុមខ្មៅស្រស់នៃឆ្នាំ 1798 នៃ ដានីយ៉ែល 11; ហើយបន្ទាប់មក
នាងមកដល់ទីបញ្ចប់របស់នាង ដោយគ្មានអ្នកណាជួយ នៅ Actium
ដើម្បីបំបាត់ក្រុមខ្មៅស្រស់នៃឆ្នាំ 1798 នៃ ដានីយ៉ែល 11។ ឆ្នាំ 1798 គឺជា alpha
នៃប្រុងប្រយ័ត្នលើកដំបូងរបស់នាង ដល់គួរឲ្យមានការពុលរលួយ ហើយ omega នៃឆ្នាំ 1798
គឺជាកន្ទុលដែនដីនាងទទួលបានការស្តាប់លើកទីពីរ និងជាចុងក្រោយរបស់នាង។

ដូចជាអំណាចរូបបួននៃខែទីដប់បួនមួយដល់ខែមីនា កុលស្វែប៊ាតុរ
ក្នុងនាមជានិមិត្តរូបព្រះគម្ភីរ មានអត្ថបទន័យច្រើនជាងមួយ
ដោយផ្អែកលើប្រភេទ។ យុត្តិធម៌សាសនាចាកចេញពីនាងនៃឆ្នាំ 1798
នៃពេលវេលាគាំទ្រខាងរាជ្យគួរឲ្យមានដកចេញ
ហើយបន្ទាប់មកប្រុងប្រយ័ត្នស្តាប់របស់នាងគួរឲ្យមានការពុលរលួយនៃពេលវេលាចាប់ផ្តើមអាទិត្យ
ប៉ុន្តែស្មើគ្នាទាំងប៉ុន្មានវិវធានៈ 17 នៃទីបំផុតនឹងបំផ្លាញនាងដោយកុលស្វែប៊ាតុរ
នៃពេលវេលានាងជួបមរណភាពលើកទីពីរ និងជាចុងក្រោយរបស់នាង។

កុលស្វែប៊ាតុរ គឺជានិមិត្តរូបនៃភាពទុរភោគ
ដល់គួរឲ្យមានតំណាងដោយអធិបតីយមនៃអេស៊ីបរបស់ជារំលោភ
និងទស្សនវិជ្ជាសាសនាប្រទេសក្រិក។
សភាពទុរភោគរបស់នាងតំណាងឲ្យនយោបាយរដ្ឋបនៃអេស៊ីប
និងលុបចោលការសាសនាចក្រនៃប្រទេសក្រិក។ ទស្សនវិជ្ជាសាសនាក្រិក
គួរឲ្យមានតំណាងដោយទេវតាសូត្រិក្រិក អាធីណា
ដល់គួរឲ្យមានតម្កល់ជារូបបដិមាមួយក្នុងព្រះវិហាររបស់នាង ដល់ហៅថា ប៉ាធូណេ។
អាធីណា គឺជានិមិត្តរូបនៃបុរាណ ហើយក្នុងនាមជាសូត្រិក្រិក

នាងគំណាងឲ្យសាសនានៃការអប់រំរបស់មនុស្ស ផ្ទុយពីការអប់រំដទៃវិភាគ។

សុនដៃទាំងពីររបស់សហរដ្ឋអាមេរិក គឺសាធារណរដ្ឋបន្ទីម និង ប្បត្តិស្ថាននិយម
ដដែលគ្រូរូបនាងបង្ហាញជានិមិត្តរូបនៃបុរេសាសនាដោយ អហេស៊ីប និង សូដុម។
អហេស៊ីបគឺជាកិច្ចការនយោបាយរដ្ឋ ហើយសូដុមគឺជាកិច្ចការសាសនាចក្រ; ដូចនេះ
សាធារណរដ្ឋបន្ទីមសរុបគ្នានឹងអហេស៊ីប ហើយប្បត្តិស្ថាននិយមសរុបគ្នានឹងសូដុម។
សាធារណរដ្ឋបន្ទីមគឺជាអហេស៊ីប ហើយប្បត្តិស្ថាននិយមគឺជាសូដុម និងក្រិក។
និមិត្តរូបព្រះនាងនៃការអប់រំរបស់មនុស្ស គឺជាព្រះនាងណារបស់ក្រិក
ដដែលព្រះវិហាររបស់នាងគឺ ប៉ាថេណេន ដដែលមានគូសម័យទំនើបរបស់វានៅព្រះវិហារប៉ាថេណេន
ក្នុងទីក្រុងណាស៊ីល រដ្ឋតេនេស៊ី និមិត្តរូបព្រះនាងនៃសាសនាចក្រដដែលពុករលួយ
ដដែលសរុបជាមួយនឹងសុនដៃសាធារណរដ្ឋបន្ទីមសហរដ្ឋអាមេរិក នៅពេលចុះហប់ចុងអាទិត្យ
គ្រូរូបនាងគំណាងថាជា កុលអ្នកបាតុក អាស្វាដ្ឋាន សាឡាម និង សូដុម។

នាងកុលអ្នកបាតុកបង្ហាញអំពីអធិទេពនិយមរបស់ជនជាតិក្រិក។
សាសនាដដែលគ្រូរូបនាងបង្ហាញនឹងទស្សនវិជ្ជាអធិទេពនិយម
គឺជាការច្បាប់បង្កការអប់រំរបស់ក្រិក។
ព្រះយស្សីតង់តែបង្ហាញចុងបញ្ចប់តាមរយៈដើមគំណិត
ហើយដើមឈើនៃក្នុងស្ថានដដែលគ្រូរូបនាងហាមមិនឲ្យបរិភោគ
គឺជាដើមឈើនៃចំណេះដឹងអំពីលុក និងអាក្រក់
ដដែលជានិមិត្តរូបនៃសាសនាទស្សនវិជ្ជាក្រិក ដដែលសិស្សត្រូវរៀនថា “higher
education.” នេះគឺជាអត្ថបទព្រះនាង
និងសង្កត់ធ្ងន់លើសាសនាក្រិកនៃបុរាណរដ្ឋរបស់នាងកុលអ្នកបាតុក ថាជារបស់ខូចបំផុត
និងជារបស់កុលដៃកុលាយជំនួសការអប់រំពិត នៅក្នុងវិវាទដ៏ធំរវាងព្រះគ្រីស្ទ និងសាតាំង។

ទីក្រុង Nashville រដ្ឋ Tennessee គ្រូរូបនាងហៅថា «Athens of the south» ហើយ Cleopatra
គឺជាមហាក្សត្រីពិតប្រាកដចុងក្រោយនៃភាគខាងត្បូង។
មហាក្សត្រីចុងក្រោយនៃភាគខាងត្បូងនេះ
ជានិមិត្តរូបជាមុននៃស្ថានភាពខាងវិញ្ញាណបន្ទាប់ និងដំបូងនៃភាគខាងត្បូង
ដដែលមានសម្រេចដោយបុរេសាសនាអធិទេពនិយម។ បុរេសាសនាអធិទេពនិយម
ជានិមិត្តរូបនៃសហរដ្ឋអាមេរិក ដដែលនៅក្នុងទីក្រុង Nashville រដ្ឋ Tennessee គឺជា
«Athens of the south» ព្រះវិហារ Parthenon សម្រាប់ទេវី Athena គ្រូរូបនាងគំណាងជានិមិត្តរូប។
ព្រះវិហារនោះស្ថិតនៅលើ 2500 West End ក្នុងទីក្រុង Nashville។ លើកលែងតែប៉ុណ្ណោះ
គំណាងឲ្យនាងដដែលមានប្រទេសរៀបរៀងបុរេដូចទាំងបីក្នុងម៉ាថាយ ជំពូកមុខប្រាំ។
Cleopatra ក្នុងនាមជាមហាក្សត្រីទាំងនៃ «south» និង «west» មកដល់ «end» របស់នាង
នៅក្នុង Athens of the south។

ដោយមានការពិចារណាទាំងនេះអំពី Actium, Cleopatra, Augustus និង Antony
យើងគួរឡប់ទៅទីមុខប្រែន ដល់ទីសាមសិប នៃ Daniel ១១វិញ។ បុរាណដ៏ជា
ផុតកែដដែលមិនចូលរាល់ដុតនៃអត្ថបទនេះ
គឺនៅពេលដែលពួកគេនិយាយពាក្យកុហកនៅតុតម្តាយ។

ព្រះទ័យរបស់សុដៃទាំងពីរនេះ នឹងផ្ដល់ទៅលើការប្រព្រឹត្តអំពើអាក្រក់
ហើយពួកគេនឹងនិយាយកុហកគ្នានៅតុតម្តាយ
ប៉ុន្តែការនោះនឹងមិនមានសម្រេចឡើយ

ដុបិតទីបញ្ចប់នៃកែវស្រីក្នុងពេលវេលាដែលមានកំណត់ទុក។ ដានីយ៍លេខ 11:27។

ពេលវេលាដែលមានកំណត់នៃក្នុងខននេះគឺ ៣៣០ ជាទីបញ្ចប់នៃ «ពេលវេលា»

ក្នុងខនមុនប្លែក។

ពេលវេលាដែលមានកំណត់នេះតំណាងឲ្យច្បាប់ចុងអែទិកុយសម្រាប់សហរដ្ឋអាមេរិក ហើយវា
ក៏តំណាងឲ្យការបិទបញ្ចប់នៃពេលវេលាសកលរបស់មនុស្សសម្រាប់ពិភពលោកផងដែរ។

មុនច្បាប់ចុងអែទិកុយ សុភវេទនាទាំងពីរ ដដែលចិត្តរបស់ពួកគេមានបំណងធ្វើអំពើអាក្រក់
នឹងនិយាយពាក្យកុហកគ្នាទៅវិញទៅមកនៃកុតម្លើយ។

មុនច្បាប់ចុងអែទិកុយនៃខនបំប្លែង និងខនស៊ីបមួយ នៃដានីយ៍លេខ ១១

សុភវេទនាទាំងពីរនឹងនិយាយពាក្យកុហកនៃកុតម្លើយ

ប៉ុន្តែពាក្យកុហករបស់ពួកគេមិនរីកចម្រើនឡើយ។

តើសុភវេទនាទាំងពីរនឹងនិយាយពាក្យកុហកគ្នាទៅវិញទៅមកនោះជានរណា?

មុនពេលយើងឆ្ងល់យើងគំនិតនោះ ឧទ្ទិសវិញក្នុងអំពីនិមិត្តសញ្ញាខុនៗៗដែលយើង
បានលើកឡើងរួចមកហើយក្នុងស៊ីរីនេះ។

អ្នកគ្រប់គ្រងរួមទាំងប្អូនតំណាងឲ្យនិមិត្តសញ្ញាពុយករណ៍ជាបុរាណផ្សេងៗ

អាស្រ័យលើបរិបទដែលពួកគេត្រូវបានពិចារណា។

នោះបើជាពួកគេជាអ្នកគ្រប់គ្រងរួមក៏ដោយ ក្នុងនាមជានិមិត្តសញ្ញា

ពួកគេជាមូលដ្ឋានតំណាងឲ្យបុរាណវិទ្យាសាស្ត្រពុយករណ៍នៃយូដាបុរាណ

ខណៈដែលយូដានោះបានផ្តល់បុគ្គលិកការគ្រប់គ្រងរបស់ស្តេស៊ីដ

នៃស៊ីរីក្នុងការគ្រប់គ្រងរបស់រួម។

Pompey គឺជាមហេន្ទ្រាធិបតីជាមុន

ហើយអ្នកគ្រប់គ្រងរួមបីរូបបន្ទាប់ទៀតសុទ្ធជា Caesar។ Julius ទាក់ទងនឹង Augustus
បានតំណាងឲ្យសហភាពបីជនកែវ ជាមួយនឹង triumvirate ពីរ

គឺមួយជាផ្លូវការមិនទាន់ទទួលស្គាល់ ហើយមួយទៀតជាផ្លូវការ។

អ្នកគ្រប់គ្រងទាំងបួនរូបនេះសុទ្ធជាតំណាងឲ្យច្បាប់ចុងអែទិកុយ ក្នុងបរិបទខុនៗ។

Pompey បានយកឈ្មោះលើទឹកដីផ្សេងៗ, Julius

ដដែលត្រូវបានតំណាងដោយស្ត្រីម្នាក់ជាមុនបើ គឺជាទេវតាទីមួយ ពីព្រោះគាត់ជា Caesar

ទីមួយ ហើយគាត់ជាគ្រូនៃទេវតាទីបី ដដែលនោះគឺ Tiberias។ Tiberias នៅឯឈើឆ្នាំង

ដដែលជាច្បាប់ចុងអែទិកុយ ក៏ត្រូវបានតំណាងដោយលេខមុខបីផងដែរ

ពីព្រោះមុខបីតំណាងឲ្យការជាមួយតម្លើយ;

ហើយឈើឆ្នាំងគឺជាជនកែវចាំបាច់បំផុតមួយនៃព្រះរាជកិច្ចរបស់ព្រះគ្រីស្ទ

ក្នុងការផ្តល់បញ្ចូលទេវភាពរបស់ទ្រង់ជាមួយនឹងមនុស្សភាពរបស់យើង។ ដូចនេះ Julius

និង Tiberias គឺជាសាទីមួយ និងសាទីបី ដដែលត្រូវបានតំណាងដោយលេខមុខបី។

យូឈីយុសមិនមែនជាអ្នកដឹកនាំនៃទឹកដីដូចដែលគេតែងតែនាំអំពីគាត់ក្នុងរឿងពុរដេបបែហ្វ
ល្បីនោះទេ; គាត់ជាមនុស្សយោធាមុនគេដែលបង្កបុរាណវិទ្យាអំណាច។

ទីបំរើយ៉ាសអាក្រក់ជាងយូឈីយុសទៀត

ពីព្រោះភាពទាបថោករបស់គាត់ត្រូវបានលើកឡើងសូម្បីតែនៅក្នុងខននោះផង

ដុបិតអក្សរចុងក្រោយនៃអក្ខរក្រមហាព្យោធិមានលេខមុខពីរ

ហើយអក្សរដំបូងមានលេខមួយ។ អាចជាកូដជាងអូមហេតា

ហើយភាពទាបថោករបស់ទីបំរើយ៉ាសស្ថិតនៅក្នុងខនមុខពីរ

ដដែលជាអក្សរចុងក្រោយនៃអក្ខរក្រមហាព្យោធិ

ហើយនោះចំណុចនេះមនុស្សទាបថ្នាក់ទាំងពីរ ដល់តំណាងដោយយូឈីយូស និងទីបរិយាស គឺអូហ្សុតុសុទុស។ អូហ្សុតុសុទុសតំណាងឲ្យកំពូលនៃសិរីរុងរឿងនៃអំណាច និងកិត្តិយសរបស់រាជ ក្នុងនាមជាភាគចុះនៃសារទីមួយ និងទីបី គាត់ត្រូវបានតំណាងដោយអក្សរលេខដប់បី ដល់ជានិមិត្តសញ្ញានៃការបះបោរ។

អូហ្សុតុសុទុសមានធានាគររបស់គាត់ដោយបង្កក្បាបការបះបោររបស់អាន់តូនី និងកុលអូហ្សុតុស ដល់ជាការបះបោរដ៏ល្អបំផុតក្នុងបុរេត្ថិសាស្ត្ររបស់រាជ។

អូហ្សុតុសុទុស គឺជាអំណាចរូបម្យ៉ាងដល់មានយកលុះឧបសគ្គទីបី ហើយដោយការនោះគាត់បានតំណាងឲ្យច្បាប់ចុងអាទិត្យ ព្រមទាំងជាអំណាចរូបម្យ៉ាងដល់ សោយរាជ្យក្នុងអំឡុងពេលសិបពីរខែនៃនិមិត្តរូបនៃការបះបោរក្នុងជំពូកទីដប់បីនៃ ព្រះគម្ពីរវិវរណៈ។ នៅពេលដាក់នូវខ្សែច្បាប់ចុងអាទិត្យ ប័ណ្ណ គឺទាំងឆ្នាំ 1798 និង 1989 ដោយផ្ទៃក្នុងប័ណ្ណក្រលាយជានិមិត្តរូបនៃអង្គទីយ៉ូឌុស ម៉ាញុស ដល់មានបញ្ចប់សង្គ្រាមស៊ីវិលទីបួនពីឆ្នាំ 219 ដល់ 217 មុនគ.ស. ក្នុងការបំពេញកុមារនាយនៃខែទីដប់ នៃជំពូកទីដប់មួយ។ បន្ទាប់មក យូឈីយូស សសោរ ត្រូវបានគេមើលជាមួយខែទីដប់មួយ និងទីដប់ពីរ និងសង្គ្រាមនៃព្រំដែន គឺសង្គ្រាមរ៉ាហ្សៀ ក្នុងឆ្នាំ 217 មុនគ.ស. នៅទីនោះ យូឈីយូស ក៏ជាអង្គទីយ៉ូឌុស ម៉ាញុស ផងដែរ ហើយអូហ្សុតុសុទុស សសោរ ក៏ជាអង្គទីយ៉ូឌុស ម៉ាញុស ផងដែរ ក្នុងសង្គ្រាមជានិយមនៃខែទីដប់បួន។ បន្ទាប់មក ក្នុងខែទីដប់បួនមួយ ទីបរិយាស គឺជាច្បាប់ចុងអាទិត្យ ប៉ុន្តែគាត់មិនមែនជាអង្គទីយ៉ូឌុស ម៉ាញុស ទេ ព្រោះនៅទីនោះ គាត់គឺជាប័ណ្ណ ដុបិតព្រះយស្ទ័រតែងតែបង្ហាញអំពីទីបញ្ចប់ដោយការចាប់ផ្តើម។ ខនោះមានសម្គាល់ទីបញ្ចប់នៃកុរុករាសលេខ៧ ដល់ជាកូនទីបញ្ចប់នៃសហរដ្ឋអាមេរិក ក្នុងនាមជានគរទីបួនមួយនៃកុមារនាយក្នុងព្រះគម្ពីរ។

មានការគម្ពីរមិនបន្តចម្លែកដល់ត្រូវផ្ទុកអំពីអ្នកគ្រប់គ្រងរួមទាំងបួន ហើយបន្ទាប់នោះតំណាងឲ្យបុរេត្ថិសាស្ត្រលាក់កំហែងនៃខែទីសិប។ បន្ទាប់មកនោះខែទីមករា ក៏បង្ហាញពីបុរេត្ថិសាស្ត្រលាក់កំហែងនៃខែទីសិបផងដែរ។ បន្ទាប់មក នៅក្នុងខែទីមករាប្លែក រឿងរ៉ាវនៃអធិរាជនិយមបែបពហុវេនិយម ត្រូវបានតំណាងដោយរយៈពេលមួយ—បីរយហុកសិបឆ្នាំ។ បន្ទាប់មកបុរេត្ថិសាស្ត្ររួម ដល់ត្រូវបានតំណាងចាប់ពីខែទីមករាប្លែករហូតដល់ខែសីហាសិប ក៏ជាការបង្ហាញមួយនៃបុរេត្ថិសាស្ត្រលាក់កំហែងនៃខែទីសិបផងដែរ។ វាបញ្ចប់នៅក្នុងខែសីហាសិបមួយ នៅពេលដែលបុរាណបទផ្តល់បុរេប្រវត្តិមកបែបពហុវេនិយមទៅជារួមប៉ាប។ រួមបែបពហុវេនិយមនៃតែស្តេចក្នុងខនោះ ប៉ុន្តែនៅទីនោះ វាមិនត្រូវបានតំណាងជានគរទីបួននៃនាយព្រះគម្ពីរទេ ប៉ុន្តែជាអំណាចនយោបាយដល់មានដាក់អំណាចប៉ាបឲ្យឡើងលើលំដាប់ឆ្នាំ 538។ នៅឆ្នាំ 538 អំណាចប៉ាបមានអនុម័តច្បាប់ចុងអាទិត្យ ដូចនេះខែសីហាសិបមួយកំពុងគម្ពីរជាមួយខែទីដប់បួនមួយ និងខែទីសិបមួយ។ ខែទីមករាប្លែកមានន័យអំពីសង្គ្រាមអាក្រិយូម និងបុរេត្ថិសាស្ត្រដែលទាក់ទងនឹងបន្ទាប់នោះ។

ខែទីមករាប្លែកកំពុងបញ្ជាក់អំពីពេលវេលាដែលមិនដើរព្រះចាប់ផ្តើមគ្រប់គ្រងដោយអធិបតេយ្យអស់រយៈពេលបីរយហុកសិបឆ្នាំ ហើយបន្ទាប់មកនៅក្នុងខែសីហាសិបមួយ

រួមសម្បត្តិចេញបាបបាត់ផុតពីមុខគ្រប់គ្រងដោយអធិបតេយ្យអស់មួយពាន់ពីររយហុកសិបឆ្នាំ។
ការចាប់ផ្តើម និងការបញ្ចប់នៃបែនបង្កើននេះមានហេតុផលខ្មោចបំផុតគឺសុទ្ធ គឺជា
អាណានិគមនិយម និងអ្នកប្រកួតប្រជែងនេះ យើងមានបុរសក្នុងសង្គមរបស់ ម៉ាក អានតូនី
កុលអូហ្សាកា និង អូហ្សាកុសតុស សសោរ។ នៅក្នុងខ្លួនបំប៉នមួយ
រួមមិនជឿព្រះឈ្មោះអណាចកុរសល្បឿន ក្នុងឆ្នាំ 65 មុនគ.ស.
ហើយបន្ទាប់មកយូដា ក្នុងឆ្នាំ 63 មុនគ.ស.។ ឧបសគ្គទីបីនៃ អាក្រិម ក្នុងឆ្នាំ 31
មុនគ.ស. បានបញ្ចប់អំពីទីបញ្ចប់នៃរាជានិយមអស៊ីប
ដូចដែលគួរឲ្យមានកំណត់ជាមុនដោយឧបសគ្គដំបូងរបស់ពួកសល្បឿន ក្នុងឆ្នាំ 65
មុនគ.ស.។ មុននឹងទៀត យើងយើងហេតុផលខ្មោចបំផុតនៃអង្គការដំបូង និងចុងក្រោយ។
ឆ្នាំ 65 មុនគ.ស. គឺជាឧបសគ្គទីមួយក្នុងចំណោមឧបសគ្គបី
ហើយវាកំណត់ឲ្យការយកឈ្នះស្ថិតចេញពីដើម ហើយឆ្នាំ 31 មុនគ.ស.
កំណត់ជាឧបសគ្គទីបីក្នុងចំណោមឧបសគ្គបី
ហើយវាកំណត់ឲ្យការយកឈ្នះស្ថិតចេញពីដើម។ យូដា
ក្នុងនាមជាឧបសគ្គកណ្តាលនៃឧបសគ្គទាំងបី
កំពុងមានសង្គ្រាមស៊ីវិលនៅក្នុងជញ្ជាំងក្រុងយេរូសាឡឹម នៅពេលដែល ប៉ូមប៉េ
មកដល់ក្នុងឆ្នាំ 63 មុនគ.ស.។ ឧបសគ្គទីពីរជានិមិត្តរូបនៃការបោះបង្គោល។

នៅឆ្នាំ ៥៣៨ ឧបសគ្គទីបីសម្រាប់រូបបាត់បង់នៃបណ្តាញចេញពីទីក្រុងរ៉ូម។
ឧបសគ្គនេះគឺពួកហ្វូតោត ហើយនៅទីនោះ
នគរទីបួននៃនាយព្រះគម្ភីរបានចាប់ផ្តើមឡើង
គឺនៅក្នុងកន្លែងដែលនគរទីបួនបានបញ្ចប់។
ហើយដូចដែលនគរទីបួនបានចាប់ផ្តើមនៅពេលឧបសគ្គទីបីរបស់វា
នគរអេស៊ីបក៏គួរឲ្យមានផ្ទុយផ្ទុយ
ដូចដែលបានគូរសម្គាល់ជាក្បួនជាមុននៅក្នុងឧបសគ្គទីមួយនៃគរសល្បឿន។
ការនេះបញ្ជាក់ថា សាក្សីនៃនាយដែលមាននៅក្នុងខ្លួនមុនប្រែប្រួលនៃខ្លួនសិប កំណ
ងឲ្យខុសប្រែប្រួលមួយដែលគួរឲ្យស្មើគ្នានៅក្នុងបុរសក្នុងសង្គមលាក់កំហែងនៃសិបផងដែរ
។ ដោយហេតុនេះ វាជាការចាំបាច់យ៉ាងខ្លាំងក្នុងការពិចារណាទំនាក់ទំនងនៃនាយផ្សេងៗ
ដែលគួរឲ្យមានកំណត់ដោយ ម៉ាក អានតូនី, កុលអូហ្សាកា, ដូលីយុស សសោរ, ប៉ូមប៉េ, និង
អូហ្សាកុសតុស សសោរ។

ដូចនេះ តើផ្ទុយនៃមិនចូលរួមលាស់បំផុតនៃអត្ថបទ ចាប់ពីខ្លួនមុនប្រែ
ដល់ខ្លួនសិប គឺនៅក្នុងពេលដែលពួកគេនិយាយក្នុងក្រុងនៅលើតុតមួយឬ?

ហើយចិត្តរបស់ស្ថិតចេញពីនេះនឹងផ្តល់ទៅលើការប្រព្រឹត្តិអាក្រក់
ហើយពួកគេនឹងនិយាយក្នុងក្រុងនៅតុតមួយ; ប៉ុន្តែការនេះនឹងមិនចម្លងឡើយ
ដូចជាទីបញ្ចប់នៃមិនទាន់មកដល់ លុះត្រាតែដែលពេលដែលមានកំណត់ទុក។ ដានីយ៉ែល
11:27។

អ៊ូរ៉េ អូម៉ិធ កំណត់អត្ថបទព្រឹត្តិការណ៍ស្ថិតចេញពីវាថាជា ម៉ាក អានតូនី និង អូហ្សាកុសតុស
សសោរ។

«ខ ២៧ ដល់មានដកស្រង់»
«អង់តូនី និង សសោរ កាលពីមុនមានស្ថិតនៅក្នុងសម្ព័ន្ធភាពជាមួយគ្នា
នោះយ៉ាងណា ក្រោយមកបកស្រាយមិត្តភាព នោះ ទាំងពីរនាក់សុទ្ធតែកំពុងប្រកួតប្រជែងគ្នា

និងរៀបចំឧបាយកលដើម្បីគ្រប់គ្រងអធិបតេយ្យភាពសកល។ ការប្រកាសថា ខ្លួនគេរំលោភគុណនៃវិញ្ញាណមនុស្ស និងមានមិត្តភាពចំពោះគុណ គឺជាពាក្យសម្តីរបស់មនុស្សសលាកំពុល។ ពួកគេនិយាយកុហកនូវតុល្យភាព។ អ្នកតារៀ ភរិយារបស់ អង់គ្លី និងជាបុរសស្បែកស្រស់ សំពៅ បានប្រកាសចំពោះបុរសជនក្នុងរូប នៅពេលដែល អង់គ្លី លង់លះនាង ថា នាងបានយល់ព្រមរៀបការជាមួយគាត់ តែដោយសេចក្តីសង្ឃឹមតម្លៃគាត់ថា ការនោះនឹងក្លាយជាការធានានៃហេតុការណ៍រវាង សំពៅ និង អង់គ្លី។ ប៉ុន្តែ យោបល់នោះមិនបានរីកចម្រើនឡើយ។ ការបកស្រាយបានកើតឡើង; ហើយនៅក្នុងជម្ងឺនោះដែលបានបន្តតាមមក សំពៅ បានទទួលជ័យជម្នះទាំងស្រុង»។ Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 276.

នៅពេល អ្នកតារៀ បានកំណត់ថា អាពាហ៍ពិពាហ៍របស់នាងជាមួយ អង់គ្លី គឺជាការធានានៃសម្ព័ន្ធភាព

នោះវាបានកំណត់អត្តសញ្ញាណសម្ព័ន្ធអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ

ដដែលគួរឲ្យមានតំណាងជាមុននៅក្នុងជំពូកទីដប់មួយ

ដោយអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្នុងសម័យហែនេស៊ីចរវាង បេនេស៊ី និងសូតូសេលេយ៉ូស៊ីដ

អានទីយ៉ូកុស ទី២ ថេអុស បុរាណវិទ្យា 252 មុន គ.ស.។ បេនេស៊ី គឺជាបុគ្គលរបស់ ផុតូលមេ ទី២

ក៏ឡាដល់ហុស។ អ្នកតារៀ និង បេនេស៊ី តំណាងឲ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍ដើម្បីការទូត

ក្នុងន័យទំនាយ គឺសន្តិសុខញាតិ។ ខទីប្រាំដល់ខទីដប់

បង្ហាញបុរសគូរិសអាពាហ៍ពិពាហ៍ដើម្បីការទូតរវាងនគរខាងត្បូង និងនគរខាងជើង

ហើយនៅពេល ម៉ាក អង់គ្លី និង អ្នកតារៀន ដល់គ្រប់គ្រងសុភាពថា

អ្នកគូសទុស សំពៅ បានរៀបចំអាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ ពួកគេក៏បានបង្កើតនគរខាងកើត និងខាងលិចផងដែរ។

កិច្ចចុះព្រមព្រៀង Brundisium (៤០ មុន គ.ស.) គឺជាការសម្របសម្រួលដែលបានចរចារវាង Marc Antony និង Octavian (ក្រោយមកគឺ Augustus)

ដើម្បីដោះស្រាយភាពតានតឹងនៅក្នុងសម្ព័ន្ធអនុកអំណាចប្តូរទីពីរ

បន្ទាប់ពីស្ថានភាពជិតក្បាលជាសង្គ្រាមស៊ីវិល។

កិច្ចចុះព្រមព្រៀងនេះមានការបង្កើតទឹកដីរួម (Antony ខាងកើត, Octavian ខាងលិច)

ហើយគួរឲ្យមានបិទបញ្ចប់ដោយអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ Antony ជាមួយ Octavia (បុរសស្បែកស្រស់ Octavian)។ នៅឆ្នាំ ៣៩ មុន គ.ស.

អាណត្តិដើមរយៈពេលបុរាណរបស់សម្ព័ន្ធអនុកអំណាចប្តូរបានផុតកំណត់ ហើយ

Antony បានចេញនាវាកកាន់អីតាលីជាមួយនាវាច្រើនជាង ៣០០ គ្រឿង

ដែលដំបូងគួរឲ្យមានបដិសេធមិនឲ្យចុះចតនៅ Brundisium

ដូចនេះនៅទីបំផុតពួកគេបានចូលចតនៅ Tarentum។ Octavian បានជួបគាត់នៅទីនោះ

បន្ទាប់ពីការសម្រុះសម្រួលអូសបន្លាយបានបង្កើតលទ្ធផល ដោយសារកងទ័ពរបស់

Antony មិនសម្បើមគ្នាប្រយុទ្ធនឹងកងទ័ពរបស់ Octavian ហើយក៏ដូចគ្នាវិញផងដែរ។

Octavia បានដើរតួនាទីសំខាន់ក្នុងការសម្រុះសម្រួល ដោយបញ្ចុះបញ្ចូល Antony

ឲ្យគាំទ្រ Octavian បុរសនឹង Sextus Pompey។

ពួកគេបានបន្តសម្ព័ន្ធអនុកអំណាចប្តូរនេះសម្រាប់រយៈពេលបុរាណទៀត (ដល់ឆ្នាំ

៣២ មុន គ.ស.) ដោយ Antony ផុតលំនាំ ១២០ គ្រឿងដល់ Octavian

ជាមុននឹងកងទ័ពដែលបានសន្ទុះ (ប៉ុន្តែក្រោយមក Octavian បានទប់មិនផុត)។

នៅឆ្នាំ ៣២ មុន គ.ស. មានការបកស្រាយយ៉ាងចំហរមួយរវាងគូប្រជែងទាំងពីរ។

ទំនាក់ទំនងបានរលាយចុះអាក្រក់ឡើងដោយសារការយោសា ការផុតទៅសំខាន់របស់

Antony ទៅលើភាគខាងកើត (ជាមួយ Cleopatra) និងការបង្កបបង្កមអំណាចរបស់ Octavian នៅភាគខាងលិច។ មុនសមរភូមិ Actium, Octavian បានបដិសេធសំណើសុំផ្សំសន្តិសិទ្ធិនៅពេលក្រោយដដែល Antony បានលើកឡើង។

នៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ខាងការទូតជាមួយស្តេចខាងជើង (Antiochus) និងស្តេចខាងត្បូង (Ptolemy) នោះ ស្តេចខាងត្បូងជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់កូនក្រមុំ ប៉ុន្តែនៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ខាងការទូតរបស់ Antony (ខាងកើត) និង Octavian (ខាងលិច) នោះ កូនក្រមុំត្រូវបានផ្គត់ផ្គង់ដោយខាងលិច។ អាពាហ៍ពិពាហ៍ខាងការទូតទាំងពីរបានបរាជ័យ ហើយអ្នកផ្គត់ផ្គង់កូនស៊ី ឬបងប្អូនស៊ី នោះ នៅទីបំផុត បានទទួលជ័យជម្នះលើអំណាចដែលបានបំពានសន្តិសញ្ញា។

សាក្សីរបស់បីនាក់

នៅចុងបញ្ចប់នៃក្រុមពលល្មើស មានសន្តិសញ្ញាទីបីមួយ ដែលពាក្យកុហកត្រូវបាននិយាយនៅលើតុតម្លៃ។ ការនេះបានកើតឡើងក្នុងបរិបទនៃដុតរាងស៊ីលីកាទីបុរា (២០២-១៩៥ មុន គ.ស.) នៅពេលដែល អង់ទីយ៉ូខុស ទី៣ ម៉ាហ្គុតុស បានផ្តល់ឱ្យកុហកប្រយោជន៍ពីភាពទន់ខ្មស់របស់នាងណាចក្រពុតូលម៉េ បន្ទាប់ពីការស្វែងរកទិដ្ឋភាពរបស់ ពុតូលម៉េ ទី៤ ភីឡាទ័រ នៅឆ្នាំ ២០៤ មុន គ.ស.។ ពុតូលម៉េ ទី៥ អពើជានសេ (ពុតូលម៉េ ទី៥) បានឡើងស្វែងរកជ័យនៃពេលវេលានៅក្រុម (ប្រហែល ៥-៦ ឆ្នាំ) ដោយទុកឱ្យអហេស៊ីបស៊ីចិតក្រោមអាណាព្យាបាល និងងាយរងគ្រោះចំពោះភាពចលាចលខាងក្នុង ការបោះបង់ជនជាតិដើម និងការគំរាមកំហែងពីខាងក្រៅ។

អនតីយ៉ូកុស ម៉ាញ៉ូនុស បានលុកលុយ និងដណ្តើមកាន់កាប់ទឹកដីភាគច្រើននៃអាណាចក្រពុតូលម៉េនៅក្នុងអេស៊ី-ស៊ី ប៉ាឡេស្តេទីន និងអាស៊ីតូច រួចមកហើយ បន្ទាប់ពីជ័យជម្នះដូចជា សមរភូមិ Panium (200 BC)។ ជំនួសឱ្យការឈ្នះកាន់កាប់អហេស៊ីបទាំងស្រុង (ដែលអាចបង្កកហានិភ័យនៃការអនុតវាគមន៍ពីរ) ព្រោះឆ្លើយកំពុងដាក់សម្ពាធនៅលើគាត់ឱ្យនាំឆ្នោតដោយពិតប្រាកដប្រជា។ គាត់បានបន្តនយោបាយសម្ព័ន្ធភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមការទូត ក្នុងនាមជាគូអង្កត់ "អ្នកការពារ" មួយរូប។ នៅឆ្នាំ 197/195 BC ក្នុងនាមជាជនកែប្រែសន្តិសញ្ញាសន្តិភាពដែលបញ្ចប់សង្គ្រាម អនតីយ៉ូកុស ម៉ាញ៉ូនុស បានភ្ជាប់ពាក្យ ហើយបន្ទាប់មកបានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍កូនស៊ីយកមង្គល់របស់គាត់ គឺ Cleopatra I Syra (ហៅផងដែរថា Cleopatra Syra) ជាមួយនឹងកុមារ Ptolemy V (ពិធីអាពាហ៍ពិពាហ៍បានប្រព្រឹត្តទៅនៅឆ្នាំ 193 BC នៅ Raphia; Ptolemy មានអាយុ 16 ឆ្នាំ ហើយ Cleopatra មានអាយុ 10 ឆ្នាំ)។

នេះត្រូវបានដាក់ស៊ុមជាកាយវិការដ៏សប្បុរសមួយ៖ អានទីយ៉ូកុសបានតាំងខ្លួនជាសម្ព័ន្ធមិត្ត និងជា «អ្នកការពារ» របស់ស្តេចវ័យក្មេង ដោយធានាសន្តិភាព ខណៈដែលនៅតែរក្សាទុកនូវអ្វីដែលខ្លួនបានទទួលចំណេញនៅអាស៊ី។ អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះ បានផ្តល់ឱ្យគាត់នូវឥទ្ធិពលដោយប្រយោលលើអហេស៊ីបតាមរយៈកូនស៊ីរបស់គាត់

(គាត់សង្ឃឹមថានឹងនាំគ្នាស្រុះស្រួលគ្នាបន្តិចបន្តួច ប្រសិនបើសេចក្តីសង្ឃឹមរបស់គាត់
ហើយផ្ទុកនូវការសង្ឃឹមនៃក្រុងនេះ។ ប៉ុន្តែក្នុងឆ្នាំ ១១ គ.ស
ឧបាយកលនេះបានរលាយបាត់បង់ទៅវិញទៅមក ព្រោះពួកគេ
ពុំបានរកឃើញអ្វីដែលគាត់សង្ឃឹមនោះ និងអហេស៊ីប
មិនមែនជាឪពុករបស់គាត់ទេ ដោយបំផ្លាញការគ្រប់គ្រងរយៈពេលវែងរបស់អានទីយ៉ូគុស។
នេះគឺជាបញ្ហាដ៏ធំមួយក្នុងចំណោមបញ្ហាដ៏ច្រើន (40 BC)
ហើយមានទំនាក់ទំនងនឹងព្រឹត្តិការណ៍យ៉ាងតាមរបៀបជាច្រើន។

ដូចដែល អានទីយ៉ូគុស បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយ អុកតាវ៉ាន (បុរសស្រីរបស់ អុកតាវ៉ាន)
ដើម្បីបិទបាំងក្នុងការប្រឆាំងនឹងក្រុមហ៊ុនព័ត៌មានសង្គម នោះ អង់ទីយ៉ូគុស
ក៏បានប្តូរអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់បុត្រីរបស់ខ្លួនជាមួយ ពតូលមេ ទី៥
ដើម្បីបិទបាំងឱ្យសន្តិភាពបណ្តោះអាសន្ន
និងការបង្កើននៃស្ថានភាពសង្គម (ពួក សេណេត) ដែល
រក្សាទុកទឹកដីនៃប្រទេសនេះនៅភាគខាងជើង ចំណែក ពតូលមេ
រក្សាបុរេសាសនាអហេស៊ីបនៅភាគខាងត្បូង)។

អង់ទីយ៉ូគុសបានប្តូរព្រឹត្តិការណ៍ជាមុនជាមួយអានទីយ៉ូគុស ពតូលមេ ទី
៥ (តាមរយៈចំណងគ្នាសា) ស្រដៀងនឹងរបៀបដែល អុកតាវ៉ាន (និងក្រុមហ៊ុនអុកតាវ៉ាន)
បានដាក់តាំងខ្លួននៅក្នុងស្ថានភាពខ្លះខាតអំណាច ឬការប្រកួតប្រជែង
ក្នុងករណីទាំងពីរនេះ គួរអង្កេតលើ «ខុលាំងដាង» (អង់ទីយ៉ូគុស/អុកតាវ៉ាន)
បានស្រង់ក្នុងក្រុងព័ត៌មានដែលងាយរងគ្រោះជាង តាមរយៈចំណងព្រឹត្តិការណ៍
ការរៀបចំទាំងពីរនេះបាននាំមកនូវសុចរិតភាពក្នុងរយៈពេលខ្លី ប៉ុន្តែ
«មិនបានចម្រើនឡើយ» ក្នុងរយៈពេលវែងទេ
ដោយសារការមិនទុកចិត្តគ្នាដែលស្ថិតនៅពីក្រោយ—កុលអេហ្វាតុរបានគាំទ្រអហេស៊ីប
(បណ្តាញឱ្យអង់ទីយ៉ូគុសប្រឆាំងនឹងអុកតាវ៉ាន), ខណៈដែលការផ្សព្វផ្សាយនៅខាងកើតរបស់
អង់ទីយ៉ូគុស (កុលអេហ្វាតុរ ទី ៧) បាននាំឱ្យមានទំនាក់ទំនងជាមួយ អុកតាវ៉ាន ហាក់បីដូចជា

ការជាមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់របស់ Ptolemy V ក្រោមអាណាព្យាបាល
ស្របគ្នានឹងសុចរិតភាពបន្ទាប់ពីមរណភាពរបស់ Julius Caesar
(ដែលនាំទៅដល់ការបង្កើត Triumvirate និងការគំរាមដ៏ធំធេង)
អាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ Berenice ជាមួយ Antiochus
បានសម្រេចការចាប់ផ្តើមនៃប្រវត្តិសាស្ត្រក្នុងក្រុង Seleucid នៅក្នុង ដានីយ៉ូល
ជំពូក ១១ ហើយអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់កូនស្រី Antiochus Magnus ជាមួយស្រីអហេស៊ីប
បានសម្រេចការបញ្ចប់នៃក្រុង Seleucid។ ការបញ្ចប់អាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ Marc Antony
ជាមួយ Octavia បានសម្រេចការបញ្ចប់នៃអាណាចក្រ Ptolemaic។ ការបញ្ចប់របស់យូដា
ក្នុងនាមជាបុរាណវិទូសន្តិសញ្ញារបស់ពួកគេ បានកើតឡើងនៅឯឈើឆ្នាំ
ហើយរាជាណាចក្រយូដានោះបានចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងពួក Maccabees
និងសម្ព័ន្ធនៃពួកគេបានរីកចម្រើន។
បន្ទាប់មកទាំងអស់នេះក៏បាននាំទៅក្នុងនិទាននៃ ដានីយ៉ូល ជំពូក ១១
ហើយពួកគេទាំងអស់ស្របតាមប្រវត្តិសាស្ត្រលាក់កំហែងនៃ ៤០។ ចាប់ផ្តើមនៃ ៥
យើងឃើញសន្តិសញ្ញារបស់ Berenice ដែលនាំទៅដល់ Antiochus the Great
និងសន្តិសញ្ញារបស់កូនស្រីរបស់គាត់ Cleopatra Syra
ដែលកើតឡើងនៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ពួក Maccabees នៃ ២៣។ ពួក Maccabees

មានកុលាយជាជនកែមួយនៃបន្ទាត់នេះ ដោយផ្អែកលើការបោះបង្ហាញរបស់ពួកគេចំពោះ Antiochus Epiphanes ដែលជាមុនាក់ក្នុងចំណោមអ្នកចុងក្រោយនៃរដ្ឋ Seleucid។

អង់ទីយ៉ូក អពើជានសេ គឺជាអង់ទីយ៉ូកដែលស្ថិតនៅក្នុងអហេស៊ីប ក្នុងឆ្នាំ 168 មុន គ.ស. នៅជិតអាឡិចសាន់ដ្រៀ ក្នុងអំឡុងសង្គ្រាមស៊ីលីកទីបី។ អង់ទីយ៉ូក អពើជានសេ បានឈ្លានពានអហេស៊ីប ហើយកំពុងស្ថិតនៅជិតនឹងការដណ្តើមយកអាឡិចសាន់ដ្រៀ។ អ្នកគ្រប់គ្រងពូជមេ បានអំពាវនាវទៅកាន់រ៉ូម ដើម្បីបំប្លែងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ពួកគេ ប៉ូតូលីមេស ឡាអណេស (មានតម្លៃសមស្របដំណើរតិចតួចប៉ុណ្ណោះ—គ្មានកងទ័ពឡើយ) ដើម្បីនាំយកឱសានវាទពីព្រឹទ្ធផសភា; អង់ទីយ៉ូក គ្រូរតនៃកខ្លួនចេញពីអហេស៊ីប និងស៊ីរ៉ុស ជាបន្ទាន់ បើពុំដូច្នោះទេ នឹងគ្រូរបុរេមុខនឹងសង្គ្រាមជាមួយរ៉ូម។ នៅពេលអង់ទីយ៉ូកបានទទួលលិខិតនោះ ហើយសុំពេលវេលាដើម្បីពិគ្រោះជាមួយទីប្រឹក្សារបស់ខ្លួន ប៉ូតូលីមេស—ដែលគ្រូរបានពិពណ៌នាថា មិនម៉ាក នឹងប្រើអំណាចបញ្ជាខ្លាំង—បានយកលិខិតរបស់គាត់ ហើយគ្រូរដ្ឋរដ្ឋមួយលើខ្សាច់ដ្យូឡូប៊ែរ។ បន្ទាប់មក គាត់បានប្រកាសថា «មុនពេលដែលព្រះអង្គឈានចេញពីរដ្ឋនេះ សូមប្រទានចម្កលដ៏មួយដល់ខ្ញុំ ដើម្បីបិទបញ្ចប់ក្នុងថ្ងៃវាយដួលព្រឹទ្ធផសភា»។

អត្ថបទនេះដែលបង្កប់នូវក្នុងនោះគឺច្បាស់លាស់ណាស់៖ អង់ទីយ៉ូកុសមិនអាចចាកចេញពីរដ្ឋនោះបានឡើយ លុះត្រាតែគាត់បុត្រផ្សេងទទួលយកតាមការទាមទាររបស់រ៉ូម—ការផ្តល់កាត់រាងដោយគ្មានកិច្ចព្រមព្រៀងនឹងមានន័យថាសង្គ្រាម។ ដោយកកស្ទះ និងអាប្រឈមនឹងខ្លាំង អង់ទីយ៉ូកុសបានស្វែងរកសុខុមាលភាពប៉ុន្មានបន្ទាប់មកយល់ព្រមអនុវត្តតាម ដកកងទ័ពរបស់គាត់ចេញពីអហេស៊ីប ហើយវិលត្រឡប់ទៅស៊ីរីញ៉ា។ សកម្មភាពការទូតដ៏ក្រហាយនេះ (ដែលមានការគាំទ្រដោយកម្មវិធីរ៉ូមនោះអំណាចរបស់រ៉ូមដែលកំពុងកើនឡើង) បានបង្កឱ្យមានការដកថយដោយគ្មានការប្រយុទ្ធជាមួយឡើយ ដោយបង្ហាញឱ្យយើង ឃើញអធិភាពដ៏ល្អកំពុងលេចឡើងរបស់រ៉ូមនៅតំបន់សមុទ្រមេឌីទែរ៉ាណេខាងកើត។ រឿងនេះគ្រូរបានយល់យ៉ាងទូលំទូលាយថាជាបុរាណដ៏មួយនៃវិបល្លាស "គូសបន្ទាត់មួយនៃលើខ្សាច់" (ទោះបីជាតាមពិតទៅ វាគឺជារដ្ឋដ៏ដ្ឋាន)។

អង់ទីយ៉ូកុស អពើជានសេ ក៏បានកុលាយជាការយល់យឺតយ៉ាវរបស់ប្អូនស្រីតង់អំពីអំណាចដែលលើកតម្កកើនខ្លួនឯង ផ្តល់ចុះ ហើយបង្កកើតនិមិត្តក្នុងខ្លួនប៉ុន្មាន នៃដានីយ៉ែល ជំពូកដប់មួយ។

ហើយនៅគ្មាននោះ មនុស្សជាច្រើននឹងក្រោកឡើងតាំងនឹងសង្គ្រាម។ ពួកចោរលួចក្នុងចំណោមបុរាណប្រាជ្ញរបស់អ្នកក៏នឹងលើកខ្លួនឡើង ដើម្បីបំប្លែងនិមិត្តនោះដង ប៉ុន្តែពួកគេនឹងដួលរលំ។ ដានីយ៉ែល 11:14.

អានទីយ៉ូកុស ទី៤ អពើជានសេ បានសោយរាជ្យក្នុងឆ្នាំ ១៧៥-១៦៤ មុន គ.ស. ហើយជាស្ថិតចេសលេឃ្លើសទីបី ក្នុងចំណោមស្ថិតចេសលេឃ្លើសទាំងបីអង្គ។ ព្រះអង្គបានខិតខំដាក់បង្កប់បុរេមហេសេនីសទិក និងបង្កបង្កើនបុរាណរបស់ព្រះអង្គក្នុងការអនុវត្តសាសនាក្រិក។ នៅឆ្នាំ ១៦៩ មុន គ.ស. ព្រះអង្គបានប្តូរនូវវិហារ ហាមឃាត់ការអនុវត្តរបស់ជនជាតិយូដា

(ការកាត់សុបកែ, ការកាន់ចុងសែបុប្ផ, ការសិក្សាព្រះគ្លីវ)

ហើយមានបង្កឧបទ្វាយយញ្ញបូជាដល់ព្រះនាគរបស់សាសនាពហុទេវនិយម។ នៅខែផ្កាឆាយ ឆ្នាំ ១៦៧ មុន គ.ស. ព្រះអង្គបានសង់អាសនៈមួយរបស់សាសនាពហុទេវនិយម (ច្បាប់ដល់ Zeus) នៅលើអាសនៈបូជាត្រង់រាយដុតរបស់ជនជាតិយូដា ក្នុងព្រះវិហារ ហើយមានយកជួរកម្រិតច្បាប់បូជា ព្រមទាំងមានបុរេវិគតអំពីបរិហារផុសដេញទៀត។ ការបំពុលបរិសុទ្ធនេះគឺជាចំណុចចុងក្រោយដដែលមិនអាចទុំទុរមានសម្រាប់ជនជាតិយូដាដែលកាន់តាមក្រឹត្យវិន័យយ៉ាងតឹងរឹង

ដដែលមានបញ្ជាថាជាការរំលោភបំពានដ៏ខ្ពស់បំផុតលើភាពបរិសុទ្ធនៃព្រះវិហារ និងលើក្រឹត្យវិន័យរបស់ព្រះ។ វាមានបង្កឧបទ្វាយមានការតស៊ូភូលាមៗ នៅពេលម៉ាថាថ្ងៃស (ជាបូជាច្បាប់មុនាក់មកពី Modein) មានបង្គំសង្ខេបបញ្ជាដល់មនុស្សសលេយ្យស៊ីដមុនាក់ឲ្យច្រើន រាយយញ្ញបូជាដល់ព្រះនាគរបស់សាសនាពហុទេវនិយម

ហើយមានសម្រាប់ជនជាតិយូដាមុនាក់ដែលបោះបង់ជំនឿ និងមនុស្សនោះ រួចហើយមានរត់ចេញទៅក្នុងមួយកូនបុរសរបស់គាត់ (ដែលក្រោយមកជាពួកម៉ាកាប)។ ការនេះមានបញ្ជូនដល់គ្រប់គ្រងទ័ពឆ្នាំព្រះ និងការបោះបង់ឆ្នាំ ១៦៧-១៦០ មុន គ.ស. ដដែលមានគោលបំណងសុំដោយបង្កប់នូវជនជាតិយូដាឡើងវិញ ហើយនាំទៅដល់ការអភិសិទ្ធភាពព្រះវិហារឡើងវិញ (ហានុកុកា) នៅឆ្នាំ ១៦៤ មុន គ.ស. ក្រោយការដឹកនាំរបស់យូដាស ម៉ាកាបអេស។

នៅដើមកំណើត និងទីបញ្ចប់នៃអាណាចក្រសលេយ្យស មានសន្តិសញ្ញាដ៏សំខាន់មួយ ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយអាពាហ៍ពិពាហ៍ជូនកែការទូតមួយ ដែលមានធាតុនៃការបង្កើតជាខាងកើត និងខាងលិច ឬខាងជើង និងខាងត្បូង។ នៅពេលអាណាចក្រសលេយ្យសចុះខ្ពស់ អាន់ទីយ៉ូកុស អពើធានសេ បានក្លាយជានិមិត្តសញ្ញានៃអំណាចរួមដល់កំពុងឡើងខ្ពស់ និងជាចំណុចផុតចោចនៃសេចក្តីគំរាមរបស់ពួកម៉ាកាប។ ក្រោយមកក្នុងបុរេវិគតសាស្ត្រ គាត់បានក្លាយជារបស់ក្នុងក្រុមនៃនិមិត្តសញ្ញាទំនាយ ដែលបង្កើតនិមិត្ត។ អំណាចនៅក្នុងខ្លឹមសារព្រះវិហារដែលពួកទីដប់មួយ ត្រូវបានបំបាក់ នៅពេលដែលព្រះអង្គតម្កល់នៃសេចក្តីសញ្ញាត្រូវបានបំបាក់។

ហើយដោយកម្រិតដូចទឹកជំនន់
ពួកគេនឹងត្រូវបានបោះបង់ឲ្យរលាយចេញពីមុខគាត់ ហើយនឹងត្រូវបំបាក់ មនោហើយ
សូមប្រតិបត្តិដើម្បីនាំនៃសេចក្តីសញ្ញាផង។ ដានីយ៉ែ 11:22។

រដ្ឋកាលរបស់ អាន់ទីយ៉ូកុស អពើធានសេ មានបញ្ចប់នៅឆ្នាំ 164 មុន គ.ស. ជិតពីររយឆ្នាំមុនព្រះគ្រីស្ទ «មុចាស់នៃសេចក្តីសញ្ញា» ត្រូវបាន «បំបាក់» នៅលើឈើឆ្នាំង។ អ្វីដែលយើងចង់កត់សម្គាល់នៅទីនេះ គឺថា អាណាចក្រសលេយ្យស៊ីដ មានចាប់ផ្តើម និងបញ្ចប់ដោយអាពាហ៍ពិពាហ៍តាមសន្តិសញ្ញាការទូតមួយ ដែលក្នុងនោះ ការបោះបង់ចោលភាគីទាំងពីរ ជាការដែលមានកត់ត្រានៅក្នុងបុរេវិគតសាស្ត្រ។ ក្នុងរដ្ឋកាលរបស់ អាន់ទីយ៉ូកុស អពើធានសេ ការបោះបង់ម៉ាកាបីបានចាប់ផ្តើម ដែលជាគំរូទុកជាមុននៃបដិវត្តន៍អាមរិក។ នៅក្នុងបុរេវិគតសាស្ត្ររបស់ម៉ាកាបី ការតស៊ូរបស់ពួកគេដើម្បីគ្រប់គ្រងចោលអំណាចសលេយ្យស៊ីដ រួមមានសន្តិសញ្ញាសំខាន់មួយជាមួយទីក្រុងរ៉ូម។ ខងលើកំណត់អត្តសញ្ញាណសន្តិសញ្ញានេះដោយផ្ទាល់

ក៏កំណត់អត្តសញ្ញាណទីក្រុងរ៉ូមដោយផ្ទាល់ថា កំពុងប្រព្រឹត្តក្តីដោយបោះបញ្ចោត
ឬនិយាយកុហកនៅតុចរចាសនុជិសញ្ញា។

ហើយបន្ទាប់ពីសម្ពេទ្ធជមិត្តភក្តិដែលបានផ្តើមជាមួយនឹងគាត់
នោះគាត់នឹងប្រព្រឹត្តក្តីដោយកលល្បិច; ដុបិតគាត់នឹងឡើងមក
ហើយនឹងក្លាយជាខ្ពស់ពួកដែលមានបុរាណវិទ្យាចក្ខុវិស័យ។ ដានីយ៉ែល 11:23។

គ្រប់បន្ទាត់នៃពាក្យទំនាយទាំងអស់
ដែលកើតមានមុនសម័យចុងបញ្ចប់ក្នុងខ្លឹមស័ង្ស
សុទ្ធតែមានសន្ទសីសញ្ញាមួយដែលត្រូវបានបំពាន។ Uriah Smith
ក្នុងការអធិប្បាយលើយូលា «ពួកអ្នកដែលបោះបង់សន្ទសីសញ្ញាបរិសុទ្ធ»
ក្នុងខ្លឹមសម័យ បានកត់ត្រាទុកដូចតទៅ៖

«សេចក្តីព្រះពិរោធនាស់នឹងសេចក្តីសញ្ញា»; នោះគឺ ព្រះគម្ពីរបរិសុទ្ធ
ជាសៀវភៅនៃសេចក្តីសញ្ញា។ បដិវត្តន៍មានលក្ខណៈដូចនេះមួយ
បានសម្រេចឡើងនៅក្នុងរ៉ូម។ ពួកហ្សូលី ពួកហុតោត និងពួកវ៉ាន់ដាល់
ដែលបានយកឈ្មោះក្នុងរ៉ូម បានទទួលយកជំនឿអារីយ៉ាន
ហើយក្លាយជាសក្ខីនៃសាសនាចក្រកាតូលិក។ ជាពិសេស
ដើម្បីបិទបញ្ចប់សាសនាបុរាណនេះឲ្យអស់ស្រព
ដូច្នេះបានប្រកាសឲ្យសម្ពត្តចេញជាប្រមុខនៃសាសនាចក្រ
និងជាអ្នកកកតែម្សៅពួកអបធម្ម។ មិនយូរប៉ុន្មាន
ព្រះគម្ពីរត្រូវបានចាត់ទុកថាជាសៀវភៅគ្រោះថ្នាក់មួយ
ដែលមនុស្សសាមញ្ញមិនគួរអានទេ ប៉ុន្តែគេត្រូវបញ្ចេញទាំងអស់ដែលមានជម្រើស
ត្រូវយកទៅដាក់ជូនសម្ពត្តចេញជាប្រមុខ។ ដូចនេះ
ការបង្កប់បន្ទាបត្រូវបានគេឡើងលើព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ។ ហើយអធិរាជនៃក្រុងរ៉ូម
ដែលផ្តន្ទាថាខាងកើតរបស់វានៅតែបែនត្រូវមានសុចរិតភាព បានមានការយល់ដឹងជាមួយ
ឬបានយុបយិតជាមួយសាសនាចក្ររ៉ូម ដែលបានបោះបង់ចោលសេចក្តីសញ្ញា
ហើយបានបង្កើតជាការប្រគល់ជំនឿដ៏ធំឡើង ក្នុងគោលបំណងបង្ការ
“អបធម្ម”។ មនុស្សសន្តិវិធីបាប
ត្រូវបានលើកឡើងទៅកាន់បល្ល័ង្កក៏ដូចជាការរំលោភបំពាន
ដោយសារការបរាជ័យរបស់ពួកហុតោតអារីយ៉ាន
ដែលនៅពេលនោះកំពុងកាន់កាប់ក្នុងរ៉ូម នៅ គ.ស. 538»។ Uriah Smith, Daniel and
the Revelation, 281.

ខ្លឹមស័ង្សនៃដានីយ៉ែល ជំពូក ១១

កំណត់បន្ទាត់ប្រវត្តិសាស្ត្រដែលស្ថិតចេញពីតុប្បងផុតពីក្នុងក្រុមខាងការទូតមុនាក់
ជានិមិត្តរូបនៃសន្ទសីសញ្ញាមួយ ដែលបន្ទាប់មកត្រូវបានបំបែកដោយស្ថិតចេញពីខាងជើង។
ការសងសឹករបស់ស្ថិតចេញពីតុប្បងបានជាតំរូវទុកជាមុននៃការសងសឹករបស់ស្ថិតចេញពីតុប្បង
ខាងវិញ្ញាណរបស់ណាប៉ូឡេអុង ទាស់នឹងស្ថិតចេញពីខាងជើងខាងសាសនាប៉ាប នៅឆ្នាំ ១៧៩៤។
សន្ទសីសញ្ញាដែលត្រូវបានបំបែកនៅក្នុងខ្លឹមស័ង្សនៃខ្លឹមស័ង្សប្រាំបួន
បានជាតំរូវទុកជាមុននៃសន្ទសីសញ្ញា Tolentino របស់ណាប៉ូឡេអុងដែលត្រូវបានបំបែក ហើយ
នោះក៏បានជាតំរូវទុកជាមុននៃការអះអាងរបស់ពូទីនអំពីសន្ទសីសញ្ញាដែលត្រូវបានបំបែក
ដោយ NATO ផងដែរ។
ការសងសឹករបស់ណាប៉ូឡេអុងបានជាតំរូវទុកជាមុននៃការសងសឹករបស់ពូទីនទាស់នឹងអ៊ុយក្រែន
នៅឆ្នាំ ២០១៤។ ការសងសឹករបស់អង់ទីយ៉ូកុស ម៉ាញ៉ូស នៅខ្លឹមស័ង្ស

ដល់បញ្ចប់សង្គ្រាមស៊ីវិលកើតឡើង សរុបគុណនឹងណាប៉ូឡេអុងនៃឆ្នាំ ១៧៩៨
ហើយក៏សរុបគុណនឹងពូទីននៃឆ្នាំ ២០១៤ ផងដែរ។
បន្ទាប់ពីសង្គ្រាមឃ្លាំងយ៉ូមនៃខែឧសភា ក្នុងឆ្នាំ ២០០ មុន គ.ស.
អង់ទីយ៉ូកុសបានរៀបចំអាពាហ៍ពិពាហ៍ខាងការទូតមួយ ដោយមានចេតនាលាក់កំហាំងដើម្បី
បិទអហេស៊ីបឲ្យស្ងួតក្រោមអំណាចបញ្ជាជាប្រសិទ្ធភាព
ដោយមិនប្រើកងទ័ពនៃលើដីដោយផ្ទាល់ឡើយ។ រាជបល្ល័ង្ករបស់អង់ទីយ៉ូកុស
ម៉ាញ៉េស គួរឲ្យមានបន្ទុកនៃកាន់បុគ្គលរបស់គាត់ ដល់គួរឲ្យមានធុរិយាត
ហើយការនោះមាននាំឲ្យបុគ្គលនោះរបស់អង់ទីយ៉ូកុស ម៉ាញ៉េស គឺអង់ទីយ៉ូកុស អពើជានសេ
ឡើងកាន់រាជបល្ល័ង្ក។ សកម្មភាពរបស់គាត់ក្នុងការអនុវត្តទំនៀមទម្លាប់
និងសាសនាភូមិ មាននាំឲ្យកើតមានការបះបោររបស់ម៉ាកាបេ
ដល់មាននាំទៅដល់សន្តិសុខសង្គមបញ្ចប់នៃការបញ្ចប់ជាមួយទីក្រុងរ៉ូម នៃខែមិថុនាប្រាំ
ខែមិថុនាប្រាំនៃរ៉ូមពហុវេនិយម ហើយកំណត់តុល្យចេតនាគឺកុហករបស់អង់គ្លី
និងអូហ្គុស្តុស។ នៃខែមិថុនាសិប
រ៉ូមពហុវេនិយមចូលទៅក្នុងកិច្ចសន្យាជាមួយក្រុមជំនុំសាសនាប៉ាប
ដល់គួរឲ្យមានកត់សម្គាល់ថា ជាពួកអ្នកដល់មានបំបែកចេតនាគឺសញ្ញាបរិសុទ្ធ។

ខណ្ឌខែមិថុនាប្រាំនៃមិថុនាសិប គឺជាសក្តិកម្មមុនក្បែររ៉ូមសាសន៍បរទេស
ហើយខណ្ឌខែមិថុនាសិបមួយដល់ទីស៊ែប ផ្តល់នូវសក្តិកម្មមុនក្បែររ៉ូមប៉ាប។
រាល់បន្ទាត់នៃ ដានីយ៉ែល ១១ ខណ្ឌខែមិថុនា រហូតដល់ខណ្ឌខែមិថុនាស៊ែប
តំណាងឲ្យបន្ទាត់មួយនៃទំនាយ
ដល់គួរឲ្យមានអនុវត្តនៃក្នុងបុរេត្រីសាស្ត្រលាក់កំហាំងនៃខណ្ឌខែមិថុនាស៊ែប។
បន្ទាត់នៃរាជានាចក្រស្ថេរលើដី បន្ទាត់នៃរាជានាចក្របុគ្គលមើ
បន្ទាត់នៃរាជានាចក្រយូដារបស់ពួកម៉ាកាបេ បន្ទាត់នៃក្បែររ៉ូមសាសន៍បរទេស
និងបន្ទាត់នៃក្បែររ៉ូមប៉ាប សុទ្ធតែបែងចែកអំពីបុរេត្រីសាស្ត្រចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៨៩
រហូតដល់ចាប់ផ្តើមអាទិត្យ។ បន្ទាត់នីមួយៗទាំងនោះ កំណត់អត្តសញ្ញាណសន្តិសុខសង្គម
ដល់គួរឲ្យមានបំបែកមួយថាជាគុណសំខាន់នៃបុរេត្រីសាស្ត្រនោះ។

វាគឺជា ដល់បង្កើតឡើងនូវនិមិត្តរូបនៃ ដានីយ៉ែល ជំពូក ១១
ហើយសន្តិសុខសង្គមបញ្ចប់នៃការបញ្ចប់នៃការពាក់កណ្តាលទំនាយរបស់រ៉ូមទាំងរ៉ូមពហុវេនិយម
និងរ៉ូមសម្តេចប៉ាប គួរឲ្យមានសម្គាល់ថាមានលក្ខណៈវិកលចរិតជាបន្តបន្ទាប់ និងកើ
តឡើងមុនពេលដល់រ៉ូមគ្រប់គ្រងដោយអធិបតេយ្យយ៉ាងពេញលេញសម្រាប់រយៈកាលទំនាយ
រៀងៗខ្លួន និងដាច់ដោយឡែកពីគ្នា។ អំណាចទាំងពីរមានសម្គាល់ថា
ការចាប់ផ្តើមនៃរយៈកាលទំនាយនៃអធិបតេយ្យភាព
មានចាប់ផ្តើមនៃពេលវេលាសក្តិកម្មប្រាំរបស់ពួកគេគួរឲ្យមានយកល្អនេះ។
មុនចាប់ផ្តើមអាទិត្យដល់នឹងមកដល់ក្នុងពេលឆាប់ៗនេះ នៃសហរដ្ឋអាមេរិក
នឹងមានសន្តិសុខសង្គមបញ្ចប់នៃការបញ្ចប់នៃការមួយរវាងអំណាចពីរ។
ប្អូនដល់ហើយដល់អំណាចទាំងពីរនេះមានកុលាយជាសុតចេតនា និងសុតចេតនាដើម្បី
មុតងមួយរវាងស្រុកដ៏រុងរឿងនៃយូដា និងរ៉ូម មុតងមួយរវាងជនកែពីរនៃគ្រិស្តសាសនាប្រាំ
ហើយមុតងមួយរវាងរ៉ូមពហុវេនិយម និងរ៉ូមសម្តេចប៉ាប។
ក្នុងសន្តិសុខសង្គមបញ្ចប់នៃការបញ្ចប់នៃការទាំងពីរដល់ទាក់ទងនឹងរ៉ូម
វាមានន័យសរុបថាជាសន្តិសុខសង្គមរវាងពាក់កណ្តាលមួយនៃកុរុករ៉ូម មិនថា អង់គ្លី
នៃភាគខាងកើត អូហ្គុស្តុស នៃភាគខាងលិច រ៉ូមពហុវេនិយមនៃភាគខាងកើត
និងរ៉ូមសម្តេចប៉ាបនៃភាគខាងលិចឡើយ។

សន្មតសញ្ញាបោះកបញ្ជនោះតប្បនរវាងសុតចេខាងជើង និងសុតចេខាងត្បូង
ពីរវាងសុតចេខាងកើត និងសុតចេខាងលិច
ហើយមួយវាងសុតចេខាងជើងដល់ជិតនឹងកុលាយជា និងសុតក្នុងរឿង។

នេះបញ្ចប់ការបង្ហាញដំបូងរបស់យើងអំពីព្រះគម្ពីរដានីយ៍លែ។ សិរី Panium
តំណាងឲ្យការបញ្ចប់នៃសិរីអំពីព្រះគម្ពីរដានីយ៍លែ
ដល់ជាការណែនាំទៅកាន់បុរេភូតិសាស្ត្រលាក់កំហាំងនៃឈ្មួញទីសីប
ដល់យើងនឹងបន្តពិចារណានៅក្នុងអត្ថបទបន្ទាប់។